

Razlika v cenah proizvodov je prišlo tako iznenada, da tokrat ni bilo opa...

Povišanje cen nekaterih proizvodov je prišlo tako iznenada, da tokrat ni bilo opa...
 Povišanje cen nekaterih proizvodov je prišlo tako iznenada, da tokrat ni bilo opa...
 Povišanje cen nekaterih proizvodov je prišlo tako iznenada, da tokrat ni bilo opa...

v 35 km pasu 2 din in v pasu nad 35 km po 2,50 din za kilogram.

(Nadaljevanje na 3. str.)

Mostec vabi nekdanje internirance

Okrajni odbor Zveze združenj organizira 13. septembra letos v kraju Mostec pri Ljubljani prvo srečanje preživelih internirancev, zapornikov in deportirancev s področja ljubljanskega okraja. Srečanje se bo pričelo ob 10. uri, priveditelji pa želijo, da bi bila udeležba čim večja. Vsi, ki se nameravajo udeležiti srečanja, naj se do 1. septembra prijavijo pri svojih krajevnih odborih ZB.

V teh dneh organizira okrajni odbor ZB s podjetjem »Kompa« izlete v Treviso, Padovo in Gonars, kjer so bila med vojno zloglasna fašistična taborišča. Preživeli interniranci in deportiranci bodo lahko znova videli kraje, kjer je umrlo toliko naših ljudi.

Pogumni brigadir Jani je rešil iz Lahinje dve življenji

O tem, kako je že ne 17-letni brigadir Jani Pajk iz Trbovelj rešil iz Lahinje v Gradcu 67-letno babico Baro Klemenčič in 3-letno vnučko Mojco, berite več na 6. strani današnje številke Dolenjskega lista!

Vreme

OD 30. VII. DO 9. VIII.

Okrog 1. avgusta in med 5. ter 9. avgustom nestalno s pogostimi padavinami, v ostalem lepo vreme.
 Dr. V. M.

Polde Grahek: POLETJE

»LISCA«: samo za 13.000 dolarjev gre, a vendar...

Tudi sevniška LISCA bi se lahko hitro uvrstila med izvoznike, postopek pri JUGOBANKI pa se vleče že skoraj leto dni

V drugem polletju se bo tudi konfekcija »Lisca« iz Sevnice uvrstila med izvoznike. Svoje izdelke namerava pisirati na zapadno tržišče. Tovrstno pogodbo ima že sklenjeno, vendar je izpolnjevanje izvoznih obveznosti vezano na uvoz opreme. Potrebni so specialni stroji za opremo šivalnice, ki bo delala samo za kupce v tujini. Vrednost teh strojev je 13.824 dolarjev in do 15. avgusta bi moralo podjetje že delati na naročilu tujega poslovnega partnerja. Delavke bodo pričeli delati na novih strojih tujih strokovnjaki. Po sedanji pogodbi bo izvozila »Lisca« 700.000 nedrčkov v vrednosti 250.000 dolarjev. Devizni učinek bo zelo ugoden, 100 tisoč dolarjev letno. To je najboljša utemeljitev za koristnost menjave s tujino in treba bo podpreti prizadevanja kolektiva na ta način, da bo pravočasno prišel do strobov. Zavlačevanje postopka

pri Jugobanki lahko povzroči podjetju nepopravljivo škodo. V »Lisca« so s 1. julijem uvedli skrajšan delovni teden. Zdaj traja 45. ur. Prvotno so sicer zaprosili za dovoljenje za uvedbo 42-urnega tednika, vendar so do sedaj dobili le soglasje občinske skupščine. Predlog so poslali tudi okrajni gospodarski zbornici in sekretariatu SSR za delo, vendar niso prejeli niti pritrdilnega niti negativnega odgovora. Zato so se kar sami odločili za zlato sredino. Delajo 45 ur tedensko, in sicer so si to uredili tako, da imajo nekateri sobote proste. Ti datumi so točno določeni do konca leta 1964. Do tedaj pa bo verjetno priromal tudi odgovor iz Celja oz. iz Ljubljane.

J. TEPPEY

Življenje maršala Tita in njegova doba že drugič na britanski TV

Na zahtevo številnih britanskih državljanov je britansko televizijsko omrežje BBC prejšnji teden ponovno predvajalo film Življenje maršala Tita in njegova doba, ki ga je prvič predvajalo 22. maja. Film so sedaj že drugič vrteli v času, ko je zbranih okrog televizijskih aparatov največ gledalcev.

Film je posnet po scenariju poslanca spodnjega doma Fitzroya Mac Leana, šefa britanske vojske mistije med vojno v Jugoslaviji. Fitzroy Mac Lean komentira posamezne epohe iz življenja predsednika Tita. Življenje maršala Tita in njegova doba je eden izmed najbolj uspešnih filmov te vrste na britanski televiziji v zadnjih nekaj letih.

SOS naše (nekoč tako lepo zelene) Krke

Po petih mesecih, odkar se je v Krki 21. februarja letos pojavila temna izplaka, ki je izpremenila njeno sicer živozeleno barvo, končno le vemo, kako in kaj. Izplaka, ki po večjih nalihvih onesnaži Krko od izliva Radešce do izliva osrednje dolenske reke v Savo, prihaja iz kočevskega premogovnika.

Kako preprečiti povečanje škode in kako Krko, eno izmed redkih še neoskrunjenih rek Slovenije, obvarovati v bodoče? Celotni turizem v dolini Krke je v nevarnosti! Nemalo sredstev smo porabili zanj v povojnem času, zato se pač moramo vprašati: naj mar dopustimo, da bo slo vse po zlu? Problema reke, ki je v nevarnosti, prav gotovo ne bo mogla rešiti samo novomeška občina! To velja poudariti zategadelj, ker čas beži, narejenega je doslej zelo malo, škoda pa je vedna večja. O tako pomembnem vprašanju, kot je usoda reke, bi pač morali reči besedo ali dve tudi v okraju in v republiki. Prav zato deni smo nad tem, da nobena izmed republiških znanstvenih institucij niti ob prvem SOS v zvezi s Krko in niti poslej ni pokazala posebnega zanimanja za to pereče vprašanje.

Ob vsem tem pa dobiva Krka

(tudi nato, ko se izplaka po deževju usede in voda zbistri) v svojem zelenilu sivkasti odlesk. Doslej povzročeno škodo bi morda — tako lahko domnevamo — odpravili šele v dveh do treh letih, toda samo v primeru, če izplaka, ki še vedno priteka, takoj zajezimo.

Pet mesecev smo potrebovali za ugotovitev, da so premogovi delci, ki jih prinaša Radešca, iz kočevskega premogovnika! Prav to pa je že pred dvema letoma (1962) ugotovila prof. Nada Čadež s pomočjo mikroskopsko-petrografske analize, ki jo je opravil dr. inž. M. Hamrla. Tudi barvanje vode v Zeljskih jamah, opravljeno po vojni, je pokazalo, da voda iz njih priteka v Radešce. O svojih odkritjih je prof. Čadeževa poročala v Geografskem vestniku 1962. Ko govorimo o nečistosti, ki se je pojavila v Krki, gre za usodo reke in turizma ob njej, zato z akcijo ne gre odlašati! Le s tesnim sodelovanjem okraja, republike in prizadetih občin (novomeške, kočevske, krške in brežiške) bomo lahko odvrnili pogibelj Krke.

Inž. Jože Teršar, šef Zivlenskega laboratorija v Novem mestu, pa meni takole:

— Analize vzorcev so opravljene.

Ugotovili smo to, kar je prof. Čadeževa sporočila javnosti že pred dvema letoma. V podkrepitev dosedanjih preiskav bomo ugotovili še razmerje kalcija in magnezija v vzorcih vode, odvzetih v Kočevju in v Radešci, količino sulfata v istih vzorcih ter biokemijsko porabo kisika v 5 dneh z vzorci iz Radešce in iz Krke. S tem zadnjim bomo ugotovili, kakšen vpliv ima nečistoča na količino kisika v vodi, kar je zelo važno za rastlinje, ribe ter ostalo življenje v Krki.

Domnevamo lahko, da Krko onesnažujejo trije izvori nečistoče: prvi je premogov prah, ki se je v podzemnem kraškem svetu nabiral vseh 60 let, kar rudnik obstaja; drugi je premogov prah, ki se ga odlagali v okolici rudnika in ga izpirajo naliivi, in še tretji izvor: prah, ki prihaja z vode iz rudniške separacije. Zanimivo bi bilo slišati, kateri izmed teh treh virov je po mnenju geologov največji povzročitelj nečistoče v Krki. Sicer pa lahko rečemo, da so dejstva zdaj že na dlani. Strokovnjaki so, kot se mi zdi, svoje že povedali, zdaj je edinole denar tisto, kar je treba najti, da bomo zajezili izplako in škodo, ki je že dozdaj dovolj velika, v bodoče preprečili!

Predstavljali nas bodo amaterji z Jesenic in iz Tolmina

Novomeščani se še dobro spominjajo, kako navdušeno so na zadnji republiški dramski reviji pozdravljali v Novem mestu nastop Jeseničanov in Tolmincev. Amatersko gledališče Tone Cufar z Jesenic se nam je letos predstavilo z Lorcovim »Domom Bernarda Albea«, Tolminci pa s komedijo »Mandragola« N. Machiavelija. Obe deli zastopata letos slovenske dramske amaterske amaterjev Jugoslavi, terje na letošnjem festivalu je, ki se je začel prejšnjo soboto. V času četrtega festivala na Hvaru, ki bo trajal do 5. avgusta, bo na otoku tudi več posvetovanj in razgovorov o dramskem amaterizmu.

V skladu s politiko standarda

Utrjevanje in nadaljnja krepitve materialne podlage samoupravljanja, samostojnosti in odgovornosti neposrednega proizvajalca in upravitelja pri odločitvi o vseh problemih je bistven pogoj nadaljnjega naraščanja produktivnosti in delovne produktivnosti in na tej podlagi še hitrejšega naraščanja osebne potrošnje in izboljšanja splošnega življenjskega standarda delovnih ljudi.

Iz smernic za predkongresno aktivnost ZK

V zvezi z važnimi gospodarskimi ukrepi, sprejetimi v zadnjem času, je podpredsednik ZIS Boris Kraigher

osebnih dohodkov spodbudo za proizvodnjo, predvsem z vidika racionalnejšega zaposlovanja delovne sile. Sprejeti ukrepi bodo posredno vplivali tudi na zmanjšanje uvoza kmetijskih pridelkov in s tem tudi k zmanjševanju deficita plačilne bilance.

Podpredsedniku Borisu Kraigherju so zastavili tudi vprašanje, ki ugotavlja, da je vsekakor mogoče pričakovati, da bodo ti ukrepi odjeknili v javnosti in da bodo deležni tudi kritike. Vprašanje, ki je sledilo tej ugotovitvi, se je glasilo: Kako naj bi se politično opredelili do teh ukrepov?

Boris Kraigher je soglasno s vprašanjem, ugotavljal, da ukrepi nikakor niso popolni in da so lahko deležni kritike z več strani. Toda kljub pomanjkljivosti je treba vedeti, da samo s kritiko ne bi veliko dosegli. Bolj koristno je resno se lotiti naloge — povečanja standarda. Uresničitev te naloge pa ni odvisna od kritike sprejetih ukrepov, temveč od zavestnega delovanja vseh in vsakogar v smeri povečanja standarda. Zato se ne bi smeli slepiti, da je rešitev vsake težave le v zvišanju cen. Tako prepričevanje bi imelo za posledico verižno zvišanje cen, kar bi hudo oviralo skupne napore za povečanje standarda. Moderna proizvodnja ne rešuje — ugotavlja Boris Kraigher — svojih ekonomskih problemov z zvišanjem cen, marveč predvsem z boljšim izkoriščanjem notranjih rezerv. Subjektivne sile morajo delovati v tej smeri, da bo mogoče nadomestiti zvišanje cen električne energije in nekaterih vrst reprodukcijskega materiala brez zvišanja drugih cen. To je realna predpostavka. Notranjih rezerv je dovolj, samo poiskati jih je treba in izkoristiti za povečanje proizvodnje in delovne produktivnosti.

Pred kratkim sprejetih ukrepov ne smemo opazovati izolirano, ločeno od razvoja celotnega gospodarskega sistema. Slediti bodo še ukrepi, usmerjeni na povečanje sredstev v gospodarstvu, ob hkratnem zmanjševanju sredstev za investicije izven go-

Po velikih konferencah julija je zdaj nastopilo razdobje neposrednih političnih razgovorov. Šefi Commonwealtha so se vrnili iz Londona domov, predstavniki afriških držav so končali svoja posvetovanja v Kairu, republikanci so izvolili svojega kandidata za Belo hišo. Zanimanje sveta je zdaj osredotočeno na Evropo.

Britanski zunanji minister Richard Butler je v Moskvi — to je njegov zadnji obisk pred jesenskim parlamentarnimi volitvami. Predsednik romunske vlade Ion Gheorghe Maurer je na uradnem obisku v Franciji — v terek ga je sprejel predsednik republike de Gaulle. Največ zanimanja pa vzbuja obisk Aleksaja Adžubeja, zeta Hruščova, v Zahodni Nemčiji.

Kajti Nemčija je eno izmed nerešenih vprašanj druge svetovne vojne. Italija je leta 1947 podpisala mirovno pogodbo, nekaj let pozneje je to storila Japonska, Avstrija je leta 1955 podpisala državno (mirovno) pogodbo in postala nevtralna država. Nemško vprašanje pa je do danes ostalo nerešeno. Ne le to, nobenega izgleda ni, da bi se v bližnji bodočnosti rešilo. Med Vzhodno in Zahodno Nemčijo ni praktično nobenih stikov — združitve je še daleč.

Je bilo razdobje, ko je bilo nemško vprašanje problem številka ena sovjetske zunanje politike. To je bilo za časa Stalina, v razdobju hladne vojne, berlinske blokade, okupacijskega režima.

Leta 1962 se je pojavila na azijski sceni kitajska senca. Kitajska je medtem omejila svoje odnose s Sovjetsko zvezo na minimum, uspelo ji je pritegniti na svojo stran komunistične partije Daljnega vzhoda. Prav te dni je postalo jasno, da se je japonska par-

tija orientirala definitivno na Kitajsko in da je Sovjetska zveza izgubila svoje karte na Japonskem. Na strani KP Kitajske so partije Severne Koreje, Severnega Vietnama, Indonezije, Burme, za Peking je tudi močno levo krilo ceylonske partije.

Res je, Kitajska je premaknila pozornost sovjetske diplomacije na azijsko področje, na veliki prostor med Indijo, Indonezijo in Kitajsko. Vendar zaradi tega nemško vprašanje ni iz-

Bo Hruščov obiskal Bonn?

gubilo prav nič na svojem pomenu za sovjetsko diplomacijo.

To dokazujejo med drugim note, ki jih pošilja sovjetsko zunanje ministrstvo Londonu in Washingtonu — to dokazuje tudi sedanji obisk zeta Hruščova, glavnega urednika Izvestij Aleksaja Adžubeja v Zahodni Nemčiji. Ta obisk je sicer zasebnega pomena, vendar mu v svetu pripisujejo zelo velik pomen.

Leta 1955 je tedanji kancler Adenauer obiskal Moskvo in povabil Hruščova v Zahodno Nemčijo. To povabilo še vedno velja. Zahodna Nemčija je v dobrih odnosih z zahodnimi velesilami, vendar je kazno, da je rešitev nemškega vprašanja zelo močno odvisna od Sovjetske zveze.

Je sovjetska diplomacija pripravlje-

na pristati na združitve Nemčije? Je, toda pod pogoji, ki ne bi prizadeli sovjetskih interesov v Evropi. Moskva je leta 1955 pristala na neodvisnost Avstrije pod pogojem, če postane ta država nevtralna. Pristala bi na združitve Nemčije, če bi se ta odpovedala atomskemu orožju in če bi vodila popolnoma samostojno, od zahodnih velesil neodvisno politiko.

Toda bomska republika se že vključuje v atomski program Zahoda, Zahodna Nemčija je za to, da se Atlantski pakt oboroži z atomskim orožjem — Bonn vodi agresivno politiko. To je dejstvo.

S tem dejstvom računajo tudi v Moskvi. Glede Zahodne Nemčije si ne delajo nobenih iluzij, dobro vedo, kakšen je bonski načrt za združitve Nemčije: priključiti Vzhodno Nemčijo Zahodni Nemčiji in postaviti Moskvo pred izvršeno dejstvo.

Moskva je te dni poslala v Zahodno Nemčijo svojega izvidnika — Adžubeja. Uradno je prišel na prijateljski obisk, na povabilo treh zahodnonemških listov.

Vprašanje, ki zanima svetovno javnost, je — bo Hruščov obiskal Zahodno Nemčijo? Kaj bi lahko tak obisk prinesel?

Nič, če ne bi obe strani pokazali nekaj dobre volje. Misija Adžubeja je prav v tem, da ugotovi, koliko se je medtem spremenilo prvotno bonsko stališče. So v Bonnu pripravljene priznati obstoj Vzhodne Nemčije?

Kajti nemško vprašanje je v zadnji instanci odvisno od Nemcev. To je bilo vedno stališče sovjetske diplomacije. Velesile lahko dajo tej rešitvi svoj blagoslov, sporazumi sam pa je seveda stvar Nemcev samih.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

odgovoril na nekaj vprašanj uredništva »Komunist«. Med drugim je v odgovorih dejal, da so dosedanja gospodarska gibanja pozitivna, in to zaradi povečanja proizvodnje in delovne produktivnosti. V prvih petih mesecih so se povečali tudi osebni dohodki — za 14 odst., kar dokazuje, da se že začena uresničevati na šestem plenumu CK ZKJ in kongresu sindikatov začrtana pot povečanja standarda. Taka gospodarska gibanja so še bolj zaostriła nekatere probleme in nesorazmerja od prej. Zaradi tega so bili potrebni nekateri ukrepi na področju cen, ki naj bi omogočili prilagajanje panog, ki so doslej zaostajale, razvoja gospodarskega sistema. Hitro in površno presojanje ukrepov lahko vodi k sklepu, da so ti ukrepi v nasprotju s politiko standarda, vendar je treba spremembe v cenah presojati s stališča njihovega vpliva na skupna gospodarska gibanja. Treba je vedeti, da bolj realno formiranje cen vodi k stabilizaciji gospodarstva. Nekateri panogi bodo prišle s tem v položaj, ki bo spodbujal ekonomičnost in rentabilnost njihove proizvodnje. Razen tega pomeni povišanje

spodarstva. To bo vplivalo na preusmeritev v investicijski potrošnji. Tako bodo nastali pogoji za skladnejše odnose v skupnem gospodarstvu, kar naj bo v korist politiki standarda.

Boris Kraigher je na koncu svojega intervjuja opozoril tudi na to, da povzroča kritičersko obravnavanje teh in takih ukrepov, bodisi da je premalo utemeljeno, bodisi da je pretirano, psihološko negotovosti v gospodarskih organizacijah in družbeno-političnih organih, kar seveda lahko prepreči dosledno izpolnitev postavljenega smotra. Zato je naloga vseh družbenih sil, zlasti komunistov, da se s polnim razumevanjem pomena teh smotrov aktivno vključijo v njihovo uresničevanje ter razvijejo v tej smeri

močno in zavestno dejavnost.

Pot k stabilizaciji gospodarstva in k povečanju standarda nujno vodi prek takih ukrepov, kakršni so bili sprejeti pred nekaj dnevi. Čeprav zvišanje cen samo po sebi ni popularno, je bilo v tem primeru potrebno. Ne bi pa mu smela slediti verižna reakcija. Vsak delovni kolektiv naj se zaveda, da bi si z brezglavim zviševanjem cen svojih proizvodov spodrezaval vejo, na kateri sedi, ali bolje — na katero želj sesti. Sleherni kolektiv si želi močnejše materialne podlage in več sredstev za osebne dohodke, seveda na temelju večje delovne produktivnosti. Brezglavo zviševanje cen ni pot, ki naj bi vodila k temu cilju. To je pot, ki vodi vstran, proč od tega

cilja. Zato iščimo raje druge, uspešnejše poti za premagovanje trenutnih težav. To je naš komentar k nekaterim

mislim, ki smo jih povzeli iz razgovora Borisa Kraigherja z uredništvom »Komunist«. B. J.

Pripravimo se na zlet Ljudske tehnike!

Na seji zadnjega junija je občinski odbor Ljudske tehnike v Novem mestu ob pili udeležbi predstavnikov raznih dejavnosti obravnaval vprašanje tehnične kulture na Dolenjskem. Zlasti vprašanje izumiteljstva, ki je v proizvodnih organizacijah močno zanemarjeno, je bila posvečena na seji velika pozornost. Menili so, da ni prav, ker o usodi izumov odločajo nekateri posamezniki, ki ne znajo ceniti takih pridobitev. Prihodnje leto bo v Novem

mestu zlet Ljudske tehnike. Da nas to ne bo našlo nepripravljene, je prav, da že zdaj mislimo na sredstva in program samih manifestacij. Fotoklub med drugim že zbira gradivo za razstavo posvečeno 600-letnici Novoga mesta, nekaj takega gradiva naj bi prinesel tudi spomniški zbornik, o katerem se zadnje čase precej govori. Marljivo dela tudi radioklub, prav bi pa bilo, če bi razgibali vse vrste tehnične dejavnosti. O pripravah na zlet Ljudske tehnike bo govoril tudi na naslednjem plenumu v jesenskih mesecih. -ntr-

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

● Vis je v ponedeljek proslavil 20-letnico velikih dni v svoji burni zgodovini. Ta veliki jubilej otočani niso proslavljali sami: z njimi je bil — tako kot pred dvajsetimi leti — tudi predsednik Tito. Ko je prispel na otok, ga je na obali pričakalo več tisoč ljudi. Neposrednost in prisrčnost, s katero je ljudstvo sprejelo predsednika Tita, je dokaz velike ljubezni otočanov do človeka, ki je toliko storil za lepše življenje jugoslovanskih narodov. Tudi napredek, ki ga je doživel Vis ves čas po vojni, v malem ponazoruje, kako pridno smo spreminjali podobo svoje domovine.

Na prav tistem kraju, kjer je predsednik Tito pred dvajsetimi leti kot vrhovni komandant NOV in POJ pregledal I. dalmatinsko proletarsko brigado, preden je odšla v poslednje boje za osvoboditev Jugoslavije, je bil v ponedeljek slavnostni miting. Zborovanja so se razen več tisoč otočanov udeležili tudi predsednik Tito, podpredsednik Ranković, predsednik skupščine Edvard Kardelj in druge visoke osebnosti. Na slavnostnem mitingu je govoril sekretar CK ZK Hrvatske dr. Vladimir Bakarić, ki je še posebej poudaril velik pomen dogodkov, kakor so se odigravali na otoku, kjer je bil po letu 1944 sedež pomembnejših institucij revolucije in nove Jugoslavije, za prihodnost jugoslovanskih narodov.

Po končanem zborovanju je predsednik Tito odkril spomenik, velik kamniti blok, v katerem so vklesane Titove besede, izrečene pred 20 leti na Visu: »Tujega nočemo, svojega ne damo!« Nekoliko kasneje so odprli spomniško šoto. Na dogodke pred 20 leti spominja tudi muzej, ki so ga tudi odprli v dneh slavlja. Jubileju so bile posvečene tudi še druge prireditve.

● V okviru priložnostne svečanosti je podpredsednik sovjetske vlade Dimšec izro-

čil Skopju tovarno za proizvodnjo montažnih stanovanj, ki je že pričela obratovati. Ob obletnici strašne katastrofe v Skopju, ki je pretresla ves svet, so obiskale glavno mesto Makedonije uradne delegacije iz jugoslovanskih republik in predstavniki raznih organi-

20-LETNICA VELIKIH DNI

zacij iz vse države. Obletnici dogodka, nesreče, kakršna naj se ne bi nikoli več ponovila, nikjer, v nobenem kraju kjerkoli na svetu, so bile posvečene prireditve, ki so simbolizirale solidarnost in človeško humanost, izraženo takoj po potresu in pozneje v obnovi porušenega mesta. Kdor se je udeležil teh slovesnosti po enem letu, potem, ko so mu bile še vedno pred očmi strašne, pošastne ruševine, se je začudil, ko je videl, kaj vse je bilo storjenega v enem letu. Pridne roke človeške solidarnosti so zgradile nova naselja, obnovile številne porušene hiše. Zdej je že mnogo bolje. Rane vseeno še niso zaceljene. Skopje je nastajalo stoletja. Uničeno je bilo v nekaj sekundah. Da bi na ruševinah ponovno zrastle novo, še lepše mesto, je eno leto prekratek čas.

● V rafineriji nafte v Bosanskem Brodu je prišlo te dni do silovitega požara, ki je terjal 6 smrtnih žrtev in več ranjenih. Na kraj nesreče so takoj prihiteli skupine reševalcev, ki so si nesebično prizadevale, da bi zajezile požar, odstranile vir vohov nevarnosti in rešile ljudi, ki so se v času eksplozije mudili na svojih delovnih mestih.

● Jugoslovanska investicijska banka je sklenila, da bo takoj ustavila uporabo kredi-

tov, če bo ugotovila, da sredstev, s katerimi sodelujejo investitor in gospodarske banke, ne uporabljajo v sorazmerju z odobrenim kreditom. Tako bo postopala tudi tam, kjer niso zagotovljena sredstva za preseganje investicij. Namen tega ukrepa je preprečiti že običajno prebijanje investicij, kar seveda škodljivo vpliva na stabilizacijo gospodarstva.

● Predsedstvo republiške gospodarske zbornice je sporočilo delovnim organizacijam, naj obračunajo svojim zaposlenim nadomestilo za zvišanje življenjskih stroškov že od dneva podražitve, ne pa šele od 1. avgusta dalje. Zaradi posebne strukture osebne potrošnje v Sloveniji naj smatrajo znesek 1500 din, ki ga je predpisal ZIS, le za obvezno spodnjo mejo in ga zlasti pri nižjih osebnih dohodkih primerno zvišajo.

● Te dni je bila javnost seznanjena s predosnutkom resolucije za izdelavo družbenega plana SFRJ, ki naj bi bil osnova za javno razpravo o temeljnih vprašanjih ekonomske politike. Zvezna skupščina je ob tej priložnosti pozvala delovne organizacije in njihove organe upravljanja kakor tudi družbeno-politične skupnosti, naj imajo pri sestavljanju svojih programov in planov pred očmi postavke te resolucije, upoštevajoč zlasti realnost teh planov in programov ter potrebo, da morajo biti razvojna politika in posamezne oblike potrošnje v skladu s sredstvi, s katerimi razpolagajo. Uresničevanje ciljev, kakor so izraženi v resoluciji, je odvisno od vseh delovnih organizacij in družbeno-političnih organizacij, ne pa samo od zveznih organov. Zaradi tega je potrebno, da posvetimo sestavljanju planov na vseh ravneh vso pozornost, zavedajoč se pri tem dejstva, da je od nas vseh odvisno uspešno izvajanje ekonomske politike in prihodnosti.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

● Jon Gheorghe Maurer v Parizu. V Franciji se mudi predsednik romunske vlade Ion Maurer. Med drugim ga je sprejel tudi francoski predsednik de Gaulle. Glavna tema razgovorov so bila gospodarska vprašanja.

● Malta bo neodvisna. Predsednik avtonomne malteške vlade Borg Olivier je sporočil, da bo postala Malta 21. septembra neodvisna država. Angličani bodo oddali svoje baze na otoku do leta 1974. Malta pa bo članica britanskega Commonwealtha.

● Britanska tovarna za Madžarsko. Velika Britanija bo dobavila za Madžarsko opremo za tovarno kemičnih gnojil v vrednosti 7 milijonov dolarjev. Nedavno so britanske firme sklenile posebno pogodbo tudi o izvozu kapitalne opreme za Češkoslovaško.

● Ameriška pomoč Južnemu Vietnamu. Južnovietnamska vlada je sporočila, da bodo Zdržene države okrepile svojo vojaško in civilno pomoč Južnemu Vietnamu. Ameriški predsednik Johnson je odredil, da so kot nova pomoč pošlje v Južni Vietnam še 6000 ameriških vojakov.

● Pakistan posreduje med Pekingom in Washingtonom. Posredovalna akcija Pakistana med Kitajsko in ameriško vlado ni imela tajskega, ampak je bila namenjena zmanjšanju napetosti med obema državama, ta se nanašala na položaj v bivši francoski Indokinji.

OD BOLOGNE DO SORENTA

4

Začetni kapital zadrzne klavnice je znašal 155 milijonov lir. V objektu in opremo so investirali 1,7 milijarde lit. V vodilnih organih klavnice so predstavniki posameznih zadrug in kmetov. Tako v organih kakor tudi med delavci imajo prevladujoč vpliv komunisti.

Topel sprejem v Rimu

Ko smo zapuščali pokrajino Emilio, ki smo jo prej komaj poznali, smo se poslavljali od gostiteljev kot prijatelji. Čisto spodalj, se pravi pri ljudeh, smo spoznali, kako kilje socializem iz tal — skozi najrazličnejše oblike demokracije. Vse, kar smo videli, zadruge, kooperative, občinske skupščine v rokah levih sil in podobno, to je nekaj primerov, v katerih se manifestira medsebojna povezanost boja za demokracijo in socializem. To je tako imenovana italijanska pot v socializem, ki se poraja v tisočih oblikah. V njih ne sodelujejo samo komunisti, temveč se druge napredne sile. Vsi skupaj tvorijo blok naprednih sil, ki se bori za nov tip oblasti, za več demokracije, proti monopolom in njihovemu neznanemu lovu za profita, za večjo načrtovano in razvijajočo državo itd. Levim silam sledijo ogromne množice, zlasti na severu Italije, najbolj seveda v »rdeči« Emilio, ki čutijo potrebo po radikalnih reformah, po obnovi italijanske družbe na demokratičnih temeljih.

V Firencah smo se mudili samo eno dopoldne, da smo si lahko ogledali vsaj najvažnejše kulturno-zgodovinske znamenitosti. Vsega, kar ponuja zgodovinska mesta in kar si je zares vredno ogledati, seveda nismo mogli videti, ker bi bilo tudi nekaj dni premalo za to. Obedovali smo v delavski menzi, kjer smo se pogovarjali s predstavniki partije. Ugotovili smo, da je tudi v tej provinci vpliv komunistov in socialistov zelo močan. Izmed 50 županov, kolikor jih je na območju florentinske province, jih je 45 iz vrst komunistov in socialistov. Med člani partije je, kakor so nam povedali, 20 odstotkov spolovinarjev in individualnih kmetov.

V Rimu so nas sprejeli nad vse ljubezno. Namestili so nas v prostorih politične šole CK KPI, in sicer zunaj Rima — v mestecu Albano. Slušatelj te šole, po večini mladi ljudje iz vseh krajev Italije, so se takoj spoprijateljili z nami, čeprav so pričakovali, da bodo prišli iz Jugoslavije njihovi vrstniki. Razkazovali so nam prekrasne prostore šole in bujno rasečen park. Peljali so nas v bogato knjižnico, v učilnico, vse so nam hoteli pokazati. V sproščeni pogovoru so kar deževala vprašanja o tem in onem. Pokazalo se je, da že precej vedo o stvarnosti v Jugoslaviji.

Nepozaben je bil obisk v občini Genzano pod vznožjem Monte Cava, kjer smo prišli v neposredni stik s preprostimi ljudmi. Se prej smo obiskali majhno mesto Frascati, kjer je skoraj na vsaki hiši opozorilo, da prodajajo vino. Tod je vina v izobilju, tako da ga ni lahko prodati, čeprav je v bližini Rim. Pripovedovali so nam, da so sodi še zmeraj polni dobre pijače. Ponekod ponujajo vino celo po 130 lir. Bilo bi zares smešno, da bi pri taki ceni pili vodo namesto vina. Zato je najbrž ni italijanske družine, kjer ne bi bila pri kosilu ali večerji zraven tudi steklenica vina.

Na Monte Cavo vodi zasebna cesta, zato je bilo treba plačati pristojbino. Takih cest je v Italiji precej. Sploh je pobiranje cestine zelo razširjen pojav. Na priključku, preden zapele avto na cesto, so posebne kontrolne postaje, kjer je treba plačati pristojbino, pač v odvisnosti od dolžine relacije. Zabeležnik želi imeti od ceste še posebne koristi. Cesta, po kateri smo se peljali na Monte Cavo, vodi naravnost do restavracije in razgledišča, od koder je mogoče videti večini Rim, rimske poljane, jezeri Albano in Nemi ter v daljavi tudi Tirensko morje. Na vrhu so radarske naprave in vseh vrst antene, ki dajejo sicer lepemu, okrog 1000 metrov visokemu hribu malce izumetničen videz.

Ko smo prispeli v mesto Genzano, so nas povabili najprej na sedež ene izmed treh sekcij komunistične partije. Presenečeni smo bili, ko smo videli v dvoran predvsem starejše ljudi. To je bilo čisto v nasprotju z našim dotodanjim vtisom, da je v KPI precej mlajših, vitalnih kadrov. Za pokrajino Emilio to drži, za druge pokrajine pa ne. Med komunisti na območju genzanske občine je 60 odstotkov takih, ki so stari nad 40 let. Pač pa nas je presenetil delež žensk — 35 odstotkov. Za mladino pravijo, da odhaja v mesto, kjer so boljše pogoji za službo. Je pa tudi res, da se organizacija premalo prilagaja novim pogojem življenja mladine. O tem je bil govor celo na X. kongresu Komunistične partije Italije.

Okrog 50 odstotkov zemlje je v rokah individualnih kmetov, ki v glavnem glasujejo za kandidat komunistične partije. Treba je vedeti, da so bili to prej koloni, torej ljudje brez svoje zemlje. Detali so na zemlji veleposesnikov. Do zemlje so prišli tako, da so jo kosček za kosčkom jemali iz rok bogatinov. Uspehi so zato, ker so bili organizirani. Znaj je veleposesniške zemlje samo še okrog 40 odstotkov. Kmetijski delavci, se pravi dinarji, ki delajo na tej zemlji, se hojujejo, da bi tudi to zemljo zajela agrarna reforma. Vseposredno razširjeno gleslo je: Zemljo ti stemu, ki jo obdeluje! Pravijo pa, da je treba urediti sniževanje te naloge povezovali z modernizacijo kmetijstva. Treba je narediti korak naprej, ne nazaj. Zato se ogreva za zadržno povezovanje kmetov — predvsem za predelavo pridelkov in prodajo vina.

Brigadir Jani Pajk je rešil iz Lahinje staro mamo in njeno vnučko

8. julija popoldne je završalo po Gradcu: »Klemenčičeva Bara bi se z malo Mojco skoraj utopila! Pravijo, da jih je potegnil iz vode neki brigadir!«

67-letna Bara Klemenčič iz Gradca 36 pa se je z vnučko Mojco, ki je komaj prejšnjega dne izpolnila 3 leta, takrat že sušila v domači hiši in si oddihovala od prestanega strahu. Razburjenih govoric in veselja je bilo tega dne v Gradcu na pretek, zlasti pa je bilo veliko veselja, saj sta bili rešeni dve življenji. Zgodbo o tem pa naj vam pove njen glavni junak, brigadir JANI PAJK, ki je letos končal drugi letnik ljubljanskega učiteljskega doma. Doma je iz Trbovelj (Krešetova 13-a) in niti 17 let še ni star! Skupaj z ostalimi ljubljanskimi in belokranjskimi srednješolski pomaga graditi cesto od Metlike proti Črnomlju.

Janija pozna vsa brigada, zato ga ni bilo težko najti. Kjerkoli ob skupini brigadirjev ob terasi sem se prejšnji teden ustavil in povprašal zanj, so mi tako povedali: »O, se naprej morate, Janija ni pri nas — tam neke naprej ga boste našli!« Ko sem že skoraj obupal, pa sem je našel na skupino, bila je menda zadnja v smeri proti Metliki — iz katere se je izmotal predme Jani, ki je bil takoj nared za razgovor. Takole je opisal nevsakdanji dogodek: — 8. julija letos ob polštirih popoldne sem se šel umivati v Lahinjo pri gradu, kjer imamo v Gradcu tabore. Kot sem izvedel pozneje, je prav takrat na nekakšnem odru na vodi, ki je ostal od opuščenega mlina, Bara Klemenčič z vnučko Mojco Malnarč prala perilo. Vnučka je čepela poleg babice in se igrala.

Jaz sem se medtem umival. Iznenada sem zaslišal prestrašene klice na pomoč. Takoj sem stekel za glasom. Ko sem priteknil do mlina, sem opazil v strugi staro, ki je daveč se vplila na pomoč in skušala obdržati majhnega otroka nad vodo. Brez pomislanja sem skočil v vodo in čez nekaj trenutkov že privedel na breg malo Mojco. Med tem je pritekla brigadirka Jožica Uršič, ki

pa je staro mamo Baro Klemenčič, saj se je tudi ona brez pomislanja pogrnala za vnučko in valove. Prav je, da mislijo Pajkovega Janija, kot je slišati, za njegov pogum in za junško dejanje v Metliki na graditvi.

Miloš Jakopec

Sam se je operiral in — izdihnil

V vasi Dokanj pri Tuzli se je zgodilo nekaj, o čemer govorijo daleč naokrog: človek, ki še nikoli ni bil pri zdravniku in tudi ni videl operacijske sobe, se je sam operiral.

Kmet Petar Grabovičič se je rodil pred 68 leti; bil je pismen in je bral dnevno časopisje. Živel je sam. Prej je kdaj pa kdaj tožil zaradi bolečin v trebuhu, zadnje čase pa ne več. Ko se je odločil za kirurški poseg, je dobro zaklenil hišna vrata in legel v posteljo. »Instrumente« za operacijo je bil že pripravil.

8. julija letos ob polštirih popoldne sem se šel umivati v Lahinjo pri gradu, kjer imamo v Gradcu tabore. Kot sem izvedel pozneje, je prav takrat na nekakšnem odru na vodi, ki je ostal od opuščenega mlina, Bara Klemenčič z vnučko Mojco Malnarč prala perilo. Vnučka je čepela poleg babice in se igrala.

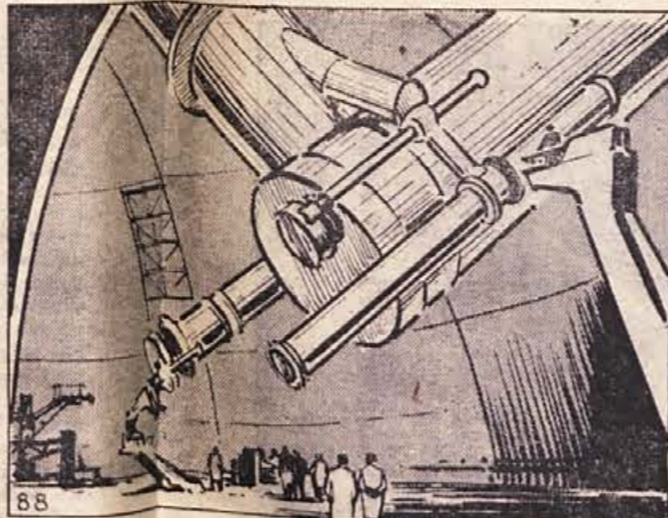
Jaz sem se medtem umival. Iznenada sem zaslišal prestrašene klice na pomoč. Takoj sem stekel za glasom. Ko sem priteknil do mlina, sem opazil v strugi staro, ki je daveč se vplila na pomoč in skušala obdržati majhnega otroka nad vodo. Brez pomislanja sem skočil v vodo in čez nekaj trenutkov že privedel na breg malo Mojco. Med tem je pritekla brigadirka Jožica Uršič, ki

pa je staro mamo Baro Klemenčič, saj se je tudi ona brez pomislanja pogrnala za vnučko in valove. Prav je, da mislijo Pajkovega Janija, kot je slišati, za njegov pogum in za junško dejanje v Metliki na graditvi.

8. julija letos ob polštirih popoldne sem se šel umivati v Lahinjo pri gradu, kjer imamo v Gradcu tabore. Kot sem izvedel pozneje, je prav takrat na nekakšnem odru na vodi, ki je ostal od opuščenega mlina, Bara Klemenčič z vnučko Mojco Malnarč prala perilo. Vnučka je čepela poleg babice in se igrala.

DEČEK DUB V VESOLJU

Zvenko Veljčič

88. Nazaj grede so se ustavili v največjem observatoriju, ko so jih zgradili v vesolju. — »Mali Ivan« ni bil edini planetoid, ki so ga ljudje prislili, da je krožil okoli Zemlje. Se več majhnih zvezd so sneli z neba in jih razmestili okrog Zemlje. Eno od njih, veliko 10 km, so uporabili za observatorij. Na njej so postavili največji daljnogled, mnogo večji, kot bi ga lahko zgradili na Zemlji. Na observatorij prihajajo z raketnimi ladjama astronomi z vseh strani sveta.

Obolelo mesto — bila je krpa zapuščala moči, je oblekila — si je prerezal z britviljo. Ker so ga zaradi izgube

Takole je bilo zadnje tedne v Kržanovi lončarji v vesolju izdelala vrsto lončarskih izdelkov, ki se precej razlikujejo od povprečnih vajeni z raznih tedenskih ali občasnih sejmov

Bo lončarstvo spet zaživelo?

Občina Brežice se bo na jutrišnjem Gorenjskem sejmu v Kranju predstavila z lončarskimi in pietarskimi izdelki — Napori za lončarske izdelke žilahnjejših linij in oblik

V delavnici mojstra Lojzeta Kržana v Zalokah se že nekaj dni pridno vrtilo lončarsko kolo. Na njem oblikuje domači sin Jože od strokovnim vodstvom akademskega slikarja prof. Miroslava Kuglerja lončevino, s katero se bo brežiška občina predstavila na Gorenjskem sejmu v Kranju. Mlademu in spretnemu lončarju gre delo počasneje od rok kot običajno. Vsak izdelek mora napraviti po načrtih svojega svetovalca. Iz gline tokrat ne ustvarja novih oblik. Vse so domače, ljudske, le bolj dovršene so in njihova razmerja skladnejša.

Na polih od stropa se že sušijo vse raznih oblik in velikosti, vrči za vino, modli za potice, latvice za mleko, servisi za turško kavo in drugi izdelki. Vse to so le prototipi in niti en kos ne bo naprodaj. Te lončevine tudi ne bodo poslikali. Okrasi na njej so plastični, včasih pa je glinasta forma povsem brez njih. To samo še poudarja njeno skladnost in lepoto.

»Za takšno delo je treba imeti dobro roko in mirne žilve,« je modroval gospodar, ko je opazoval precizno sinovo oblikovanje. »Moj fant je rojen za to. Vedno je bil ubogljiv in nadarjen. Že z 12 leti je sam izdeloval razne majhne posode. Komaj je čakal, da sem zapustil lončarski stol. Potem je sam začel vrtili kolo in spretno napravil prave lepe skledice in skodelice.«

»Kaj menite o izdelkih, ki jih po načrtih prof. Kuglerja ustvarja vaš sin?«

»Prav lepi so, vendar jaz nimam potrpljenja za kaj takega. Profesor in moj fant pa sta se pri tem delu zelo dobro ujele. Drug drugega ubogata, zato tako lepo napredujeta.«

»Je sin pri vas izučil?«

»Da, pri meni. Lončarska obrt je v naši družini stara nad 60 let. Tudi mlajši sin, ki je zdaj pri vojaki, je lončar. Toda on nima takšne roke, kot njegov starejši brat. Prepričan sem, da je malo takih, ki s tolikšnim veseljem in tako natančno oblikujejo gline. Česa podobnega se ne bi rad lotil, če ravno nisem slab lončar, saj se od mladih let ukvarjam pokloem.«

»Je kaj prida kupčija z lončarskimi izdelki?«

»Se kar gre, le davki so malo več.«

»Zelo sem vesel, da imam priložnost napraviti tudi kaj lepšega in boljšega, kot sem vajen sicer. Casa pa mi to vzame mnogo več, kakor vsakdanja, grobo oblikovana lončevina. Navadnih vrčev bi napravil deset v enakem času, ki ga zdaj potrebujem za enega.«

Profesor Kugler je nato pojalnil, da ročna obdelava fine lončevine podražila izdelek tudi za 200 odst. Tako se bo cena tritretlitrskega vrča za vino približala

2.000 dinarjem. To povišanje je nujno, sicer vloženi trud ni poplačan.

»Če bodo na Gorenjskem sejmu pokazali smisel za te vrste izdelkov,« je menil prof. Kugler, »potem sele se bo lahko pričelo izdelovanje za prodajo.« Lončevina, ki jo mladi Kržan izdeluje pod njegovim vodstvom, bo presenetila z novimi barvami in novimi tipi. Ta lončevina bo znotraj bela, zunanaj pa bo imela temnorjavo — beloderče višnjeve ton. Oba ustvarjalca si pridržujeta avtorske pravice za vse izdelke, razen za posnetke nekaterih starih rimskih posod, najdenih v grobovih v Dobovi. Te izkopane je dal oblikovalcema na razpolago Posavski muzej v Brežicah.

Nadaljevanje brežiške razstave ljudskih ročnih izdelkov

Iz poskusov, ki sta jih začela prof. Kugler in lončar Jože Kržan, naj bi se torej spet razrasla zamirajoča lončarska obrt, ki bo že degenerrirane ljudske oblike oblikovale s tehnično in oblikovalno dovršenostjo. Za njihovo lepoto naj bi vzbudila zanimanje pri domačih ljudeh, predvsem pa pri tujcih, ki potujejo skozi naše kraje. Izvirne, ročno oblikovane spominek bo vsak rade volje kupil, če mu ga bomo znali ponuditi.

Prvi preizkus komercialnosti teh izdelkov naj bi pokazal Gorenjski sejem, ki bo odprt 31. julija v Kranju. Na sejmu bodo razstavljeni tudi pietarski izdelki. Tako se torej uresničuje geslo letošnje razstave ljudskih ročnih izdelkov v Brežicah. Tokrat jih bo ocenil širok krogi obiskovalcev. Seveda pa od sejnja ne smemo preveč pričakovati. Slika bi bila verjetno precej drugačna, če bi bilo izdelkov toliko, da bi jih lahko prodajali.

Treba se bo torej lotiti načrtnega dela in za začetek nekaj več tvegati. Občinska skupščina Brežice je prve korake že podprla, zato ne bi smeli ostati na pol poti. Znaj so na vrsti gospodarstveniki, naj še ti rečejo svoje k uresničevanju pričete zamisli!

J. Teppey

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvalečni vam bodo za pozornost!

90. Najprej so hoteli vedeti, kaj so sploh planeti in to, če je v vesolju samo eno sonce. »V vesolju je nešteto sonc. Naše je v primerjavi z njimi pravi pravcati palček. Mnoga med temi sonci imajo svoje planete, ki zvesto krožijo okrog njih.« je pojasnjeval astronom Folger, ki se je specializiral za planete. — »In kateri planeti krožijo okrog našega sonca?« — »Najbližji so Merkur, nato Venera pa naša Zemlja, sledijo Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun in Pluton. Razen njih je še 1200 majhnih planetov.«

Art Buchwald:

Najdražja skodelica kave

Najzanimivejša stvar, ki jo lahko vidi svetovni popotnik v Carigradu, je znameniti suk, ogromna pokrita tržnica, v kateri razstavlja več kot dva tisoč prodajalci vse, kar premore svet, začeni s prstanom Julija Cezarja pa do nekakšne praskalnice za hrbet, ki jo je uporabljala žena ne vem katerega sultana že. V tem soku iz XVI. stoletja žive in trgujejo najbolj zvitji trgovci na svetu in ni se še rodila stranka, ki je ne bi bili ogoljufali.

Tudi jaz sem odšel v suk, da bi poiskal nekega Davuda, ki sta mi ga priporočala stara turška znanca Tex in Jux Bezsika. Takoj sem našel na nekaj trgovcev, ki so mi prišli naproti z razširjenimi rokami in s smehljajem na obrazu. Vprašal sem jih, kje je Davudova trgovina.

»Ah, nesreča,« je dejal eden od trgovcev. »Davud je prejšnji nedeljo umrl. Vstopite v mojo trgovino, prijetno hladno je notri.«

»Davud je na počitnicah,« je rekel drugi trgovec. »Mesec dni bo v Ankari, za ta čas pa je svoje stranke prepustil meni.«

»Davud je prišel na boben,« je odgovoril tretji trgovec. »Jaz sem prevzel njegove posle in njegovo blago. Tule, gospod, kar z menoj!«

Se naprej sem iskal Davuda, a brez uspeha. Odgovorili so mi, da se je Davud utopil v Bosporu; da so ga zaprli, ker je piljan šofiral; da je emigriral v Ameriko; da mu je zgorela trgovina; da mu žena pravkar rodi; da je imenovan za veleposlanika v Jemenu in tako dalje.

Nazadnje sem se ustavil pred neko izložbo in začel občudovati prstan. Da ne bi bil storil tega! Preden sem sploh zaznal, kaj se dogaja z mano, so me vlekli v trgovino in me posadili na trinožnik.

Trgovci iz carigrajskega suka ne govorijo radi takoj o poslu. Prva stvar, ki vam jo ponudijo, je skodelica dobre turške kave.

Sprejel sem ponudbo. Včasih se zgodi, da je taka skodelica kave najdražja na svetu. Tudi ob tisoč dolarjev je lahko človek, prej ko zapusti trgovino. Med kuhanjem kave je spregovoril trgovec o nakitu. Vsak kos je imel svoje zgodovino. Ta je pripadal veličastni sultanki, ki jo si od sekali glavo, ker si je drznila žaliti sultana, svojega gospodarja. Onega spet je nosil Konstantin Veliki. Tistale škaticca za uhanu pa je še Kleopatrina.

Rekel sem mu, da se ne zanimam za te reči.

»Kako pa bi bilo s čudovitim turškim poročnim prstanom za vašo ženo? Nicky Hilton mi je odkupil enega za Terry Moore. Samo še tega imam.«

Stegnil je roko v blagajno in izvlekel prstan z diamanti, safiri in smaragdi, vdelanimi v pet zlatih obročkov.

»Prstan Nickyja Hiltona je imel le štiri obročke,« mi je zaupal.

»Zakaj pa mu niste prodali tega?«

»Ker sem ga hranil za vas!«

Začela sva se pogajati. Zahteval je dvesto petdeset dolarjev. Zasmehal sem se in brk. Začel je jokati kot otrok.

»Samo dva taka prstana sta na svetu. Dvesto trideset dolarjev. Dvesto. Prav, naj dam s sebe še zadnjo srjaco? Sto osemdeset. V grob me boste spravili. Sto petdeset. Moja zadnja cena. Če zvedo za to v soku, me bo spremljala sramota do smrti. Nikar me tako ne glejte. Sto trideset. Torej sto trideset in še veliko skodelico kave povrnu.«

Popil sem drugo skodelico kave in odšel iz trgovine s prstanom. Z vrat prodajalne onstran ceste me je spet klical nekakšen trgovec.

»Psi! Rad bi govoril z vami! Kaj vam je prodal?«

»Prstan,« sem zašepetal. »Zakaj sprašujete? Ali ni na dobrem glasu?«

»Nasprotno, velik sloves uživa. Njegov brat ima tovarno stekla.«

Zdaj je bila vrsta na meni, da sem zajokal.

»Ko bi bil takoj odšel k Davudu,« sem zaječal, »se mi ne bi to pripetilo!«

»Davud — saj to sem jaz,« je rekel trgovec veselo. »Vstopite no in se usedite, da popijete skodelico kave. Sicer pa poglejte tale haremski prstan, ki ga je Napoleon podaril Josephini...«

OBlikovanje (Foto: prof. Miro Kugler)

Nič več odlašanja – kmete-borce je treba razbremeniti prevelikih davkov!

Izvršni odbor obč. SZDL v Brežicah je v soboto, 18. julija, razpravljal o nekaterih aktualnih vprašanih borcev v občini. Te probleme so tu sicer sproti reševali, sobotna razprava pa je bila namenjena predvsem splošnim težavam, ki nastajajo zaradi slabega materialnega položaja borcev. Priznavalnice socialno ogroženih borcev in staršev borcev so postale premajhne in treba bi jih bilo povečati vzporedno z rastojo življenjskih stroškov. Gre torej za izravnavo materialnega stanja borcev s povprečnimi osebnimi dohodki občanov.

V občini Brežice je v 12 krajevnih organizacijah ZB NOV vključenih 1.170 borcev. Zaposlenih je 479. Z zaposlovanjem borcev domačinov do sedaj ni bilo večjih problemov, težko pa se za poslijajo predvsem tisti, ki pridejo v občino iz drugih območij. Običajno so to starej-

ši, fizično izčrpani ljudje, in delo dobijo najteže tisti brez kvalifikacije. Zanje so primerna le lažja delovna mesta, ki pa jih je v industrijsko razvitejših občinah več na razpolago.

Med nekdanjimi borci v občini Brežice je 670 kmetov. Tudi tem bo treba pomagati. V težkih razmerah živijo zlasti tisti kmetje, ki imajo majhna posestva v oddaljenih in hribovitih predelih. Mnogi so zaradi bo-

ba, koliko borcev je potrebnih pomoči.

Občinska skupščina in Združenje borcev NOV naj bi brez odlašanja začela pripravljati temeljito analizo razmer, v katerih živijo borci; v jeseni bi to analizo predložila v razpravo občinskemu odboru SZDL ter predsedstvu Združenja borcev. Predvidena analiza mora biti zelo konkretna, kar za nekaj več kot tisoč članov ne bo tako težko pripraviti in nato reševati vsak primer posebej. Te naloge naj bi spodbudile k delu vse komisije, ki se ukvarjajo s to problematiko.

Za potrebe borcev bo nujno treba poiskati zadostne vires sredstev v okviru občinske skupščine. Sklad za borce, ki letos razpolaga s 5.141.000 dinarji, bo v prihodnje treba povečati.

Izvršni odbor obč. odbora SZDL priporoča vsem krajevnim organizacijam ZB in krajevnim odborom SZDL, naj tudi oni sprejmejo na dnevni red svojih sej probleme borcev, saj bodo za svoja območja lahko predlagali kar konkretne rešitve.

Premalo sredstev za dokončno ureditev Zdravstvenega doma v Cerkljah

Adaptacija zdravstvenega doma v Cerkljah ob Krki le počasi napreduje. Zelo težko je dobiti potrebno delovno silo, zlasti zidarje in razne obrtnike. Vsi so zaposleni in tako pridejo pomagat šele po delovnem času. Prebivalci so najrajši predvidevali, da bi to delo prepustili SGP Pionirju iz Novega mesta, vendar se zaradi visokih cen s tem podjetjem niso mogli pogoditi. Zdaj opravljajo vsa dela v lastni režiji. Nekatere delavce plačajo, nekateri pa delajo zastonj. Upajo, da bodo notranja dela opravljena do konca tega leta, z ureditvijo pročelja pa bodo morali še počakati.

V nedeljo, 26. julija, se je na posestvu KZ Brežice v Cerkljah vnel traktor znamke Ferguson. Traktorist ga je pripeljal v garažo okrog 9. ure dopoldan. Pred tem ga je očistil in opral. Nato je odšel po opravkih v Zupčevo vas. Ko se je kmalu po 11. uri vračal, je že spotoma zvedel, da se je traktor vžgal in da so gasilci prišli na pomoč. Požar je povzročil okrog 100 tisoč dinarjev škode. Komisija je ugotovila, da je ogenj nastal zaradi kratkega stika na akumulatorju.

Trčenje v vasi Bukošek

Na vaški poti v vasi Bukošek pri Brežicah se je 19. julija dogodila manjša prometna nesreča. Ob 18.30 je vozil iz Brežic proti Bukošku Franc Skalcer (1923) s osebnim avtomobilom Fiat 750 s približno hitrostjo 40 kilometrov na uro. Pred hišno številko 22 je iz nasprotne strani pripeljal po levi strani motorist Nakani Mirko iz Bukoške (1940). Zavil je sicer v desno, vendar se ni mogel več umakniti. Z motoristom kolesom je zadel v prednji levi žaromet. Motorist in njegov sopotnik sta padla in dobila manjše praske. Na avtomobilu je trčenje povzročilo za 50 tisoč dinarjev škode, na motoristnem kolesu pa za 30 tisoč dinarjev.

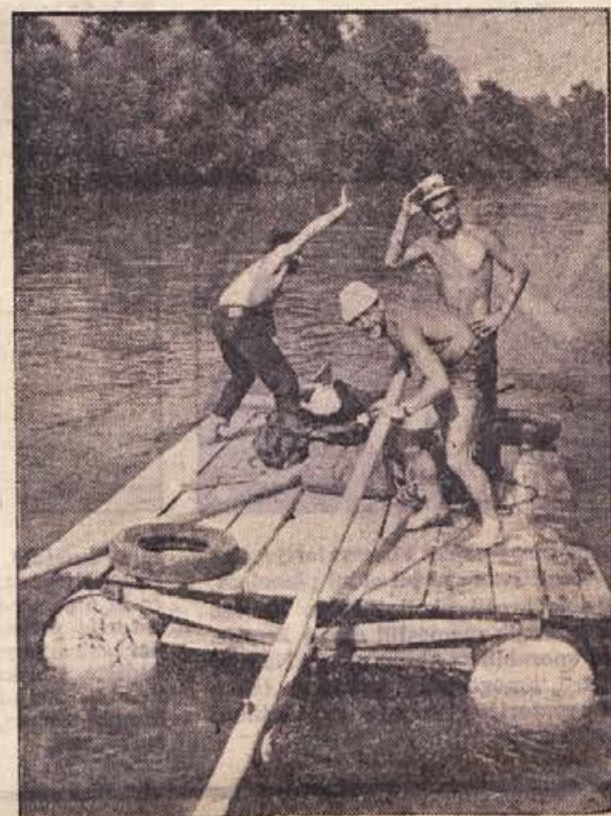
Nepredvidno zavijanje s ceste

21. julija ob 5.30 se je Anton Kene peljal z mopedom iz Pišec proti Brežicam. Za njim je vozil Ivan Ogorevc in ga v Malem vrhu nameraval prehiteti. Tedaj je Anton Kene nenadoma z roko nakazal levo smer in zavil proti gradišču živinskih hlevov kmetijske zadruge Brežice. Mopedist Ivan Ogorevc se je zaletel vanj, nakar sta oba padla. K sreči ni bilo hujših posledic. Ogorevc je dobil manjše praske, škodo na mopedu pa so ocenili na 15.000 dinarjev.

Prehitro je vozil

V bližini gostilne Budič na zavoju proti Čateškim Toplicam se je 26. julija prevrnil osebni avtomobil. Voznik Ante Huljev (1941) iz Zagreba je ob 15.55 z veliko hitrostjo pripeljal iz smeri Brežic in ga je zaradi tega na zavoju začelo zanašati. Avtomobil se je prevrnil. Voznik je bil le laže poškodovan, prav tako sopotnica Stana Huljev. Škoda na vozilu je približno za 400 tisoč dinarjev.

V veterinarskem zavodu v Zemunu so izdelali VZ premiks. Novi proizvod je namenjen za preščijo krmo. Superkoncentrat vsebuje protein, mast, celulozo, kalcij in fosfor.

Poročali smo že o zanimivem načrtu treh mladih Brežičanov, ki so se medtem že napotili po Savi in Donavi do Črnega morja. Upamo, da nam bodo s tega nevsakdanjega popotovanja na splavih po vrnitvi povedali marsikaj vselega in poučnega. Na sliki: Janko in Maks Toplišek (ml.) ter Andrej Molan mahajo v pozdrav Brežičanom, ko so 14. julija zapustili domače mesto pri gostilni Grič ob Krki in takoj nato »zapluli« v Savo. Naslednji dan ob 8. uri so bili že v Zagrebu, 16. julija pa so zapustili tudi že Sisak. Čim bomo o njihovem podvigu spet kaj izvedeli, bomo naše bralce o tem takoj obvestili. (Foto: Oskar Gerjevič)

V nedeljo obiščite gasilsko tekmovanje v Brežicah!

V programu občinske gasilske zveze Brežice zavzemata vzgoja in strokovno usposabljanje članstva najvidnejše mesto. Leto za letom se vrstijo najrazličnejša tekmovanja in gasilci iz brežiške občine nastopijo na krajevnih, okrajnih in republiških prireditvah. Ta tekmovanja jih spodbujajo k vedno boljšemu obvladovanju predpisanih veščin.

V nedeljo, 2. avgusta, prireja občinska gasilska zveza tekmovanje gasilskih enot v mokrem trodelnem napadu, vezanju vozlov, polaganju cevovodov in v teoriji. Tekmovanje bo ob Savi v Brežicah. Pričetek je napovedan ob 7. uri zjutraj. Vabljeni so vsi občani, ki jih zanima, kako so nastopajoče enote usposobljene za hitro pomoč pri požarih in drugih nezgodah. D. V.

Nekoliko boljše kupčije v Brežicah

Medtem ko so 18. julija pripeljali kmetje na tedenski sejem prašičev v Brežice 635 pujskov in 30 malo večjih živali, so jih tokrat prodali samo 70 oz. 7. Iz pičališč KZ ni bilo nobenega za odkup, kar še je močno poznalo. — V soboto, 25. julija, so pripeljali 550 pujskov za pitanje in 30 prašičev, starih do 3 mesecev. Prodali so 340 malih pujskov (povprečno po 490 din za kg žive teže) večjih prašičev pa so prodali 12 (po 330 do 350 din za kg). — Pozna se čas dopustov. Večje kupčije pričakujejo šele čez 14 dni.

NOVO V BREŽICAH

Občinski odbor Združenja borcev v Brežicah zbira prijave svojih članov za obisk proslave 20-letnice ustanovitve Kozjanskega odreda. Proslava bo 16. avgusta na Planini. Nekdanji borci lahko sporočijo svojo udeležbo krajevnim organizacijam ZB NOV. Na to množično manifestacijo so vabljeni vsi občani. Skrb za prevoz prevzema obč. odbor ZB NOV. Organizatorji pričakujejo, da se bodo občani odzvali vabilu v kar največjem številu, saj je bil odred ustanovljen na Sllovcu v brežiški občini.

Delavska univerza v Brežicah bo jeseni spet odprla dva oddelka večerne osnovne šole. Na razpis se lahko prijavi kandidati za 5. in 6. razred ter kandidati za 7. in 8. razred. Pogoje za sprejem imajo le tisti interesi, ki so že izpolnili 18. leto starosti. Učni program je prilagojen za delo z odraslimi.

Občinsko društvo inženirjev in tehnikov prireja v drugi polovici avgusta tridnevni ogled ovetilne razstave na Dunaju. Vabljeni so prijave sprejema referent za kmetilstvo pri občinski skupščini Brežice. Izletniki bodo

potovali s Kompasovim avtobusom.

V mestu Brežice je zadnje čase začelo primanjkovati in vsi ljubitelji cvetja, ti vode, čemur malone vsako leto botruje vroče poletje. Zavod za komunalno dejavnost opozarja prebivalce, naj z vodo kar najbolj varčujejo in v sušnih dneh ne zalivajo svojih vrtov. Tudi vsako uporabo vode v druge odvečne namene naj bi potrošniki odložili na kasnejši čas.

Osnovna šola v Sevnici bo dokončana 1. novembra

Nova osnovna šola v Sevnici bo po graditvi ena najlepših zgradb v kraju. Pod streho bo lahko sprejela 950 učencev. Trakt z učilnicami bi moral biti po pogodbi dokončan 1. novembra letos. Vse kaže, da bo do tedaj dograjen tudi upravni del poslopja, česar se še prav posebno veseli učiteljski kolektiv. Občinska skupščina je namreč prav te dni prejela obvestilo, da bo 32 milijonov dinarjev prispevala za to šolo republika. Nedokončana bo potem ostala samo še telovadnica. Tudi ureditev okolja bo prišla na vrsto v prihodnjem letu. Za to dvoje bo potrebnih približno 50 milijonov dinarjev.

Sevniško gospodarstvo na trdnejših nogah

sprejela planske zadolžitve in priporočila občinske skupščine, kar dokazuje ugodno gibanje gospodarstva v prvem polletju.

Po podatkih za prvih pet mesecev se je realizacija v občini povečala za 25 odstotkov, vendar trgovina in kmetijstvo tu še nista upoštevana. Plan je bil v primerjavi s preteklim letom le za 3 odst. večji, zato je občinska skupščina že ob sprejetju in kasneje opozorila podjetja, da njihova predvidevanja niso bila realna.

V letošnjem prvem polletju so se najbolj izkazale tele gospodarske organizacije: konfekcija »Lisca«, konfekcija »Jutrarnjaka«, Kopitarna, Kovinarska delavnica. — Ugodno

SEVNIŠKI VESTNIK

preseneča zlasti uspeh, ki ga je pokazala Kopitarna kljub skrajni zastarelosti strojnega parka in zmanjševanju števila zaposlenih. Usmerili so se torej na načrtno odkrivanje notranjih rezerv.

V Mizariski produktivni drugi, obratu Metalne v Krmelju in Jugotantnu plana niso dosegli. Mizariski zadrugi tudi ni uspelo uresničiti načrtov za izvoz, čeprav bi spričo rekonstrukcije pričakovali tam boljše rezultate. Vse kaže, da v tem podjetju niso

izkoristili vseh proizvodnih zmogljivosti, za kar bodo potrebne predvsem organizacijske izboljšave.

Nasploh obeta dosedanje gibanje gospodarstva v občini Sevnica še boljše rezultate v drugem polletju in plan bo verjetno presežen za 30 odstotkov. Sproščene bodo tudi nove zmogljivosti, ker »Lisca« povečuje obrat v Sevnici. To podjetje se bo v drugem polletju vključilo tudi v izvoz.

Krmeljska Svoboda ureja svoj dom

Na zadnji seji »Svobodinega« odbora so poudarili, da je treba nujno popraviti dom, ki so ga zgradili pred štiri najstimi leti. Z deli so pričeli že lani, letos pa naj bi z obnavljanjem nadaljevali. Potrebujemo še nekaj sredstev in pričakujejo pomoč občine. Ko bo dom obnovljen, bo v Krmelju spet zaživel kulturno življenje. Za otvoritev sezone pripravljajo več prireditev. Deloma so uredili tudi že bazen in ustregli kopalcem. Uredili bodo še rokometno igrišče. Rokomet se je že lepo uveljavil in je krmeljsko moštvo doseglo pomembne uspehe v štajerski ligi. Tudi za kader so poskrbeli. Tako je Marjan Zaman te dni končal trenerski tečaj in bo lahko še znatno pomagal rokometašem.

Vzporedno s proizvodnjo se povečujejo osebni dohodki zaposlenih. Povprečni osebni dohodek v občini je znašal lani 29.124 din. Letos se je to povprečje povečalo na 33.761 dinarjev ali za 16 odst. Zanimiv je tudi pregled po mesecih, ki kaže na hitro rast osebnih dohodkov v tem polletju. V januarju so zabeležili povprečni osebni dohodek 32.469 dinarjev. V maju se je povečal na 35.000 dinarjev, v juniju pa verjetno do povprečje ne bo manjše od 36.000 dinarjev. Tudi odstotek prejemkov izpod 25.000 dinarjev upada. V januarju je bilo 18 odstotkov zaposlenih s tako nizkimi prejemki, v maju pa 15 odst. V drugi polovici leta se bo število ljudi z minimalnimi prejemki verjetno hitreje zmanjševalo, saj se obeta še nadalje povečevanje proizvodnje. JI.

Utopljenka v Savi je bila iz Brega

V noči od 16. na 17. julij je odšla od doma neznan kam gospodinja Marija Spec iz Brega pri Sevnici. Pogrešali so jo do 26. julija, ko so v Brežicah v Savi našli utopljenko in jo spoznali za izgubljeno Marijo Spec. Pokojnica je bila rojena 1930. leta in je zapustila moža in dva otroka od 3. do 6. leta starosti. Zadnje čase je bila močno podvržena alkoholu. Za ta korak se je verjetno odločila v zmedenosti.

Te dni v Kočevju

V Gorah Ložinah pri Kočevju se je 22. julija pripetila hujša prometna nesreča. Na poti iz Cerinice v Kočevje je osební avtomobil, ki ga je vozil Alojz Ofak, zapeljal s ceste. Voznik in ostali trije potniki, Jože Maver, Viktor Zertus in Martin Kajfer, so bili huje ali laže ranjeni. Najtežje poškodbe je dobil Jože Maver, katerega zdravstveno stanje je bilo v ponedeljek še vedno kritično. Po nesreči so vozniku odvzeli kri. Na vozilu je škoda za okrog 700 tisoč dinarjev.

Na avtobusni postaji je razen poslovalnice SAP tudi bife hotela Pugled in turistična informativna pisarna. Narasčajoči potniški in turistični promet še dalje narekuje ureditev sanitarij na postaji. Potniki sedaj uporabljajo stranišča v bližnjem hotelu, tu pa se razburjajo, češ da so njihove sanitarije javne, mestne. Da je temu res tako, dokazujejo bogate sreske po zidovih v stranišču in dajejo lastniku, predvsem pa uporabnikom krepko nezadostno na račun kulture in snage. Odkar je na avtobusni postaji bife, se potniki razburjajo, da je ploščad pod sletnim krožnikom bolj zanemarjena, polna nesnage.

Zadnje čase smo slišali že nekaj kritik tujih in domačih turistov na račun hotelske recepcije, ki je odprta šele popoldan, okrog petih, medtem ko bi jo tuji kajpak potrebovali že prej, tudi popoldan. Menijo tudi, da bi jo brez vsake škode lahko preselili iz drugega nadstropja nižje, vsaj v prvo nadstropje.

V kočevski tržnici je bilo v ponedeljek precej živahno. Največ so prodajali hruške (200 in 130 dinarjev), breskve (200), nekaj cenejše marelice, kumare po 150 in 130 dinarjev, rdečo peso (80 dinarjev), nov krompir pa po 60 dinarjev. Razlike v cenah so posledica konkurence med družbenim in zasebnim sektorjem.

Z nove ceste je Kočevje dobilo tudi veliko gostov, posebno ob sobotah in nedeljah. Parkirni prostori, ki so bili napravljeni pred oktobrsko proslavo, so ob sobotah in nedeljah popolnoma zasedeni.

OBISK PRI KOČEVSKEM AKADEMSKEM KIPARJU STANETU JARMU

Sekira, dleto in les v kiparjevih rokah

V zasilnem ateljeju pri Hrenovih v Rožni ulici v Kočevju poje sekira. Njen zven, glas dleta ter jek trdega lesa, železa in lesa, se zlivajo v harmonično svojevrstno pesem. Manjše in večje iveri — po tleh in po delovni mizi, preobloženi z orodjem in skicami, jih je polno — lete vsepovsod.

Nenavadna pesem me je sprejela že na dvorišču in mi pokazala pot do v delo zatopljenega kiparja. Nasmešnil se je, s sekiro v po-vešeni roki in me povabil: »Pridi, bova kakšno rekla...« Nerad vidi, da ga pri delu pretirano motijo, vendar mu kratak klepet dobro de; misli se sprostijo, roka odpočije.

KOČEVSKÉ NOVICE

Saj ni moč kar naprej klesati, sekati, dōlbiti, gladiti, risati...

»Delam,« je dejal, »da je veselje. Pripravljam razstavo na Ribniškem festivalu, ki bo odprta 23. avgusta.«

V Ribnici med festivalom vedno pripravljajo tudi umetniške razstave. Na dosedanjih festivalih so razstavljali kipar Janez Boljka ter slikarja Veljko Oražem in Janez Kališnik. Letos so povabili Jarma iz Kočevja. To sicer ne bo njegova prva razstava (oktobra je razstavjal v Kočevju, sedaj pa ima v Šeško-

vem domu stalno razstavo), bo pa prva v Ribnici; to bo njegov prvi stik s tukajšnjimi ljubitelji umetnosti.

»Dobro se moram pripraviti. Nočem jim prikazati starih, že razstavljenih del; spoznajo naj me preko posebnih novih del, nastalih v zadnjem času. Zato hitim, da bi uresničil vsaj droben del obsežnih načrtov...«

Pokazal bo dela s tematiko, ki mu je najbolj pri srcu, ki jo najraje obdeluje in za katero meni, da nudi neizčrpne možnosti za delo. To so kraji in ljudje ob Kolpi, njegovi rojaki. Vdove, vdove, vdove... Tiste vdove, katerih možje so žrtvovali življenja za svobodo, vdove, ki so se pred dvajsetimi in več leti odede v črno, vdove z zgubljenimi obrazi, globoko vrtinimi očmi, iz katerih še vedno sije globoka bolečina, pomešana s toplino in z ljubeznijo, vdove, katerih roke so preprežene z debelimi žilami, vdove, ki dan za dnem, leto za letom tvorijo s koži po obkoljskih strminah, vdove in ljudje, ki so jim koži in butare sena ali drv že davno upognile ramena in hrbte, ki pa jih še ni zapustila žilava vztrajnost, ljubezen do dela in te skope, kamnite zemlje, prepajane s potoki znoja in krvi, preprežene z nabrekliimi žilami in posute z žulji. O tem z živo neposrednostjo in pristnostjo govore skoro vsi njegovi kipi: kompozicija dveh nosačev velikih senenih

butar, visoki kip treh žena, upognjenih pod velikimi koši, ki jo je imenoval »Oslišniški totem«, mlada, življenja polna vdova z izproženo roko, ki nakazuje hrepenenje po življenju in življenjskih radostih itd. itd.

Stane ni le poln lastnih kiparskih načrtov; razmišlja tudi o mnogočem drugem: o književnosti, družbenem življenju in šolstvu, ki mu je prav toliko pri srcu kot kiparstvo. O vsem tem teče beseda, dokler se spet ne ustavi pri njem, pri njegovih načrtih. Z ostrim dletom dolbe po »Oslišniškem totemu« in vsak urez pomeni nekaj novega, je dopolnilo nastajajoči skladnosti potez.

»Za vsako delo napravim skico, vendar ker nimam prostora, le majhno. Če bi imel boljši atelje, bi delal večje in več skic. In potem les! Težko ga dobim in večkrat se pokvari, ker ga imam kar zunaj. Tudi izbire ni velike. Da, ko bi imel sedaj tak les, kot sem ga imel na Formi vivi v Kostanjevici! Kaj vse bi lahko naredil! Rad bi delal tudi v kamen, beton itd., ne le v les, pa mi tega ne dovoljujejo okoliščine. Rad bi...«

In spet govori o načrtih. O prihodnjih načrtih, velikih, pri tem pa je ves v sedanjem delu, ob kipu, ki ga pravkar končuje. Za nekaj dni ga bo

V vse, kar izkleše, izdolbe ali nariše, vloži del samega sebe, svoje srce, svojo ljubezen do lepega...

še pustil, da se »uleže«, da ga do kraja premišli, vmes se bo lotil drugega, potem pa dokončal prvega. In spet bo v vrsti novo nastalih del zapolnjen prostor. Z vsem sku-

Na Bazi 20: priznanja najzaslužnejšim aktivistom RK

in ne morda kje v konferenčni sobi.

Razen te »nagrada« so za zaslužen del prejeli tudi zlate in srebrne značke centralnega odbora Rdečega križa Jugoslavije. Zlati znački sta prejela Rudolf Vrabčič iz Dolge vasi in France Ilc iz Kočevja, srebrne pa Draga Sercer, Avgust Pleničar, Rovalija Cesnik, Vera Fieko, Vera Jankovič, Katarina Cetinski, Dana Jerše, Milka Turk, Justi Sovre, Nežka Gorše, Albina Huber in Frančiška Oswald. Posebna priznanja občinskega odbora Rdečega križa Kočevje pa so dobili še Kristina Skvarč (Kušelj), Olga Knavs (Kočevje), Ivan Zurga (Stalcerji) in

Ivanka Zajc (Kočevje) ter mestni odbor Rdečega križa Kočevje, organizacija Rdečega križa iz Kostela, Stare cerkve, Poloma, Vasi-Fare, Spodnjega Loga in Dolge vasi.

Slovesnosti v Rogu so se udeležili tudi nekateri zdravstveni delavci in zastopniki nekaterih družbenih organizacij, žal pa v precej manjšem številu, kakor so pričakovali.

Poleg Marije Gorše, ki je podelila značke, je spregovorila tudi predsednica občinskega odbora Rdečega križa Dušanka Svigelj, ki je med drugim tudi dejala, da žel vse pridne čebelice niso dobile priznanj za njihovo dolgoletno človekoljubno delo in da ob kaki drugi priložnosti ne bodo pozabili nanje.

Prvič po poteh okupirane Ribnice

V počastitev dneva vstaje slovenskega ljudstva je Zveza borcev s sodelovanjem ostalih množičnih organizacij organizirala letošnji prvič pohod po poteh okupirane Ribnice. Na pohodu je sodelovalo osemnajst ekip, ki so se v pravem športnem duhu borile za čim boljše uvrstitve ter tako na lep način proslavile praznik Slovenije.

Ekipa so bile razdeljene na tri skupine: na ekipno štafeto no progo, ki je bila dolga pet kilometrov, v štafetni tek na 5 km s predajo štafete palice ter na množični pohod, dolg 7 km. Največje zanimanje je vladalo za tek na 5 km, kjer je moral vsak posameznik preteči 1 km. Za glavnega favorita je veljala močna ekipa pripadnikov JLA, mnogi pa so upali, da bo zmagal domači Partizan. Toda zgodilo se je drugače. Nepričakovano je zmagala ekipa pionirjev (gasilcev), druga je bila ekipa Partizana, tretja pa je prispela na cilj favorizirana ekipa

JLA. Za njo so se uvrstile še ekipe TVD Partizan iz Sodražice, obvezniki predvojaške vzgoje ter osnovne šole iz Ribnice.

V skupinskem teku na 5 km je zmagala ekipa JLA z dobrim časom 20 minut, druga je bila ekipa osnovne šole Partizan.

Največ ekip je sodelovalo na 7 km dolgem pohodu. Razen številnih ekip množičnih organizacij so se pohoda udeležili tudi nekdanji borci NOB, ki so med prvimi prehočili progo, ki je potekala izpred starega gradu v Ribnici, mimo vojašnice, Goriče

vasi, presekala pred Otavica-mi železniško progo in se mimo Gorenje vasi vrnila nazaj v Ribnico. Zmagali so lovci pred ekipo ZROP, pionirji Ribnice, JLA in mladino.

Ob koncu pohoda je vse sodelujoče pozdravil predsednik občinskega odbora SZDL Ribnica Bogo Abrahamsberg, ki je poudaril pomen praznika ter Ribnice med NOB. Dotaknil se je tudi domačih aktualnih problemov ter poudaril pomen pohoda, ki naj bi postal tradicionalen. Hkrati je podelil zmagovalnim ekipam prehodne pokale in spomin-ske plakete.

M. MATIČ

Nabrano v Dolenji vasi

V nedeljo, 2. avgusta, bo prstovoljno gasilsko društvo iz Dolenje vasi pri Ribnici praznovalo visok jubilej: 91-letnico delovanja. Če upoštevamo, da smo pred kratkim praznovali 100-letnico jugoslovanskega gasilstva, bo proslava v Dolenji vasi toliko pomembnejša. Predvsem tudi zato, ker je bil eden izmed ustanoviteljev društva, Ignacij Merhar, oče slovenskega gasilstva. Vse to priča o bogati gasilski tradiciji v teh krajih, potrjuje pa jo tudi stalna pripravljenost gasilcev, priskočiti človeku v nesreči na pomoč. Gasilci v Dolenji vasi, ki se s svojo proslavo vključujejo v praznovanje 100-letnice jugoslovanskega gasilstva, vabijo vse okoliške prebivalce na prireditve.

To nedeljo bodo v Dolenji vasi v okviru proslave 91-letnice gasilstva odprli tudi otroško igrišče, ki ga je dolenjevaškim otrokom poklonilo Kovinsko podjetje iz Ribnice. Vas z velikim številom otrok doslej ni imela igrišča niti prostora, kjer bi bila mladež na

varnem. Kovinsko podjetje je željo in potrebo vaščanov z razumevanjem upoštevalo ter jim poklonilo nekdanje ribniško otroško igrišče, ki je samevalo prazno in prepuščeno samemu sebi.

REŠETO

S tem, da se je nova cesta izgnala Dolenji vasi, je postala cesta skozi vas »občinska«. Ljudje so skupno z občino prispevali precej sredstev in cesto skozi vas asfaltirali, misleč da bodo avtomobili vozili po vasi. Leseni most preko Ribnice, ki veže Dolenjo vas in Prigorico, pa zaradi betičnosti in trobnosti komajda vzdrži kolosarja in lažjo motorizacijo. Vaščani se sprašujejo, kdo je pristojen za popravilo mostu in če bo sploh še kdaj popravljen. Najenostavnejša rešitev je bila postavitev znakov obkraj mostu, ki preprečujejo vsak promet. Rešitev je res enostavna, ni pa trajna!

Ko gori, je navadno že prepozno...

Ko žvignjejo iz stavbe ognjeni zublji in se prične valiti dim skozi okna, je prepozno... Ze prej, mnogo prej bi morali razmišljati o tem, kako preprečiti

ti požar! Vsi občani, zlasti pa tisti, ki so zaposleni v gospodarstvu, bi morali smatrati za svojo dolžnost upoštevanje požarne preventive. Samo tako bomo zmanjšali ogromno škodo, ki jo pri nas povzročajo požari. To škodo pa trpe posamezniki in družba.

V občini Kočevje je bilo v zadnjih petih letih, kot nam povedo statistike, kar 60 požarov, ki so povzročili za 67.941.000 dinarjev škode. Dejansko povzročena škoda pa je bila še veliko večja, ker v gornji številki niso zajeti stroški, ki so nastali v gospodarskih organizacijah zato, ker je proizvodnja zaradi škode, ki jo je povzročil požar, za nekaj časa zastala. Kar 50 požarov od prej omenjenih je nastalo zaradi nevednosti, malomarnosti, neprevidnosti in neupoštevanja predpisov o požarni varnosti. Kriv je bil človek, občan, ki naštetega ni upošteval bodisi v družbenem bodisi v zasebnem sektorju gospodarstva.

Pogostokrat pride do požara zato, ker nekdo iz malomarnosti ne izklopi električnih naprav, ko zapušča delovno mesto. Posamezniki šušmarsko popravljajo pregorele zarovalke. Nemalokrat nastane

požar zaradi pregorelih dimnih vrat, zaradi razpoke v dimniku ali v peči, ker je dimna cev speljana približno lesene stene, ker so brzoparilnik v stavbi postavili na nepravno mesto, ker so kadilci malomarno odvrgli cigaretno ogorke v bližino vnetljivih reči, ker so se otroci igrali z vžigalicami; ker je nekdo nepravilno ravnal z vnetljivimi tekočinami itd. Na takšne nepravilnosti in pomanjkljivosti nas večkrat opozarjajo komisije gasilskih društev, dimnikarji in drugi organi, ki se ukvarjajo s požarno varnostjo. Takšna opozorila so samo nam v korist, pa jih kljub temu ne jemljemo dovolj resno. Teden požarne varnosti je za nami, toda nevarnost od ognja ne preti samo v tednu požarne varnosti! Zato naj ne bo občana, ki ne bi v rednih časovnih presledkih pregledal svoje stavbe, in organizacije, ki ne bi opravila takšnega pregleda v svojem podjetju, oboji pa naj sproti odpravljajo vse nepravilnosti, ki jih bodo ugotovili! Ne pozabljajmo, da je nesrečo veliko ceneje preprečiti, kot pa gasiti nato, ko je ogenj že v stavbi!

JOZE NOVAK

Strela in požar

Medtem ko je bilo v Ribniški dolini 21. julija lepo, sončno vreme, je popoldan zadivjala v Loškem potoku huda nevihta. Iz temnih oblakov so zašvigale strele. Okrog 15.30 je strela udarila v gospodarsko poslopje Franceta Koširja. Pogorela sta hiša in hlev s senom in kmetijskimi stroji. Škoda so ocenili na milijon 700.000 dinarjev.

Ekipa ribniških borcev je prispela med prvimi na cilj

Manj mladinskega prestopništva

Med številnimi primeri, ki jih je lani obravnavalo občinsko sodišče v Novem mestu, ne smejo mimo nas zadeve z mladoletniki. Takih je sodišče pretresalo 15, med katerimi je šlo pretežno za kazniva dejanja. Razveseljivo pa je, da število obravnav, s katerimi se ukvarja mladinsko sodstvo, iz leta v leto pada. To bržčas že napoveduje normalizacijo v razpoloženju mladih občanov.

Mladincem, ki so prišli navzkriž s kazenskim zakonom, v vsakdanjem življenju dostikrat ni nihče posvečal posebne pozornosti. Spričo tega je število mladinskih zadev pred sodiščem letno še vedno malce previsoko. Ko so analizirali vzroke prestopkov mladoletnikov, so ugotovili, da se prekrše zlasti tisti mladinci, ki ne živijo po običajnih življenjskih normah. K prekrškom jih največkrat zavedajo socialne razmere, mladostna objestnost in podobno. Krivih potov pa bi bilo lahko manj, če bi pravilno vlogo odigrali tisti, ki imajo z mladimi največ stikov. V podjetjih, ki zaposlujejo vajece, ni ljudi, ki bi bili posebej zadolženi za delo z mladino. Res je, da mladoletnikov, ki se prekršijo, ne odpustijo iz podjetja, vendar to še ne pomeni, da je delo z mladino neoporečno. Precej zaskrbljujoča je namreč ugotovitev, da šele sodnik za mladoletnike največkrat prvi izve, zakaj hodi mladina stranpota.

Tudi lani je občinsko sodišče na splošno obravnavalo zadeve, ki jih sicer poznamo izpreč sodišč: žalitev časti (izvor za to: alkohol, ljubosumje, neurejene družinske razmere itd.), preživninski spori, delovni spori in stanovanjske zadeve. Izredno veliko število lanskih primerov potrjuje prastaro resnico, da išče občan zadoščenje predvsem na sodišču. Prenekateri kraj pa je bil ob prizadevanju sodišča in pravnih svetovalcev dosežen nasprotni namen, namreč da sta se stranki pobotali in odstopili od tožbarjenja. Tak smoter ima sodišče sicer v vsakem primeru, kar je pravilno tudi glede norm, ki so potrebne za očuvanje normalnih odnosov med ljudmi. Da bi ti odnosi ostali bistveno neokrnjeni (kljub dnevnim medsebojnim spotikanjem ljudi) poskušajo doseči spravo med sprtnimi strankami že poravnalni sveti. Praksa in statistika nudijo dovolj dokazov, da so ti sveti v letih od svoje ustanovitve opravičili svoj

obstoje s tem, da so pravilno odigrali svojo družbeno vlogo. Poravnava pred svetom, ki so ga izvolili občani, ima vse značilnosti ljudske poravnave in so ustrezne odločitve (vsaj do zdaj so bile) dosledno spoštovane in upoštevane. Vse to pa govori o nujnosti, da bo treba poravnalne svete še jačati in jim pripisati še večji pomen. Tako vlogi jim deloma narekujejo okolnosti, spričo katerih občinska sodišča skoraj ne zmorejo svojih vlog.

Novomeški jamarji so se vrnili iz Bolgarije

Pred kratkim se je iz Bolgarije vrnila delegacija jugoslovenskih jamarjev, ki je bila gost sofijskega Turističnega združenja, oddelka za speleologijo. Delegacija sta zastopala Lojze Medle in Marjan Krisper iz kluba novomeških jamarjev ter Metod Bedenik iz Ljubljane. Poleg Jugoslovanov so se prvega mednarodnega jamarskega zbora, ki je bil v manjšem bolgarskem kraju Karlukovo, udeležili tudi jamarji iz Sovjetske zveze, Francije, Čehoslovaške in Madžarske. Ob tej priložnosti je dobil klub novomeških jamarjev povabilo, naj obišče Sovjetsko zvezo, Čehoslovaško in sodeluje z vrsto bolgarskih jamarskih klubov.

Novomeško sejmišče: Dane Adamič — petdesetletnik nič posebnega

20. julija so pripeljali na novomeško sejmišče 583 prašičkov, prodali pa 348; prašički za rejo so šli po cenah od 6500 do 10.500, večje pa so pokupili razni kupci po cenah 11.000 do 23.000 din. Cene pujskov za vzrejo so malo padle, promet pa je bil slabši kot običajno. Tudi 27. julija ni bilo kaj prida prometa. Spričo letne odkupne sezone drugih pridelkov je promet s prašiči padel, cene pa so v glavnem ostale neizpremenjene. Na sejmišču je bilo tokrat 683 prašičev.

Dane Adamič — petdesetletnik
Pred nekaj dnevi je v kolektivno Gozdnega gospodarstva v Novem mestu stopil v drugo polovico svojega stoletja, sredi dela tih in skromen, znani dolenski gozdar Dane Adamič. Rodil se je 21. julija 1914 v Novem mestu, solal pa v Krškem in v Mariboru, kjer je končal državno gozdarsko šolo. V predvojni Jugoslaviji je služboval na Travniku nad Crmošnjicami v Rogu, kjer ga je v samoti, daleč od sveta, lepa okolica in tišina roških gozdov tako prevzela, da se je odlej v naravi vedno najboljšo počutil.

Kot dober poznavalec roškegozdarstvi komisiji pozneje pa ga področja in zaveden Slovenec se je že v 1941 priključil narodnoosvobodilnemu gibanju in pomagal partizanom kot vodil, jih oskrboval s hrano in prenašal obvestila. Po kapitulaciji Italije se je aktivno vključil v NOV in je nekaj časa delal v upravno pri gozdarskem odseku SNOS. Po osvoboditvi je ostal zvest gozdarskemu poklicu in je mnogo svojih moči posvetil obnovi in negi dolenskih gozdov.

Danetu Adamiču, ki še vedno sveč in čil skrbi za drevničarstvo pri GG Novo mesto, čestitamo za lepi jubilej in mu želimo še mnogo srečnih in zdravih let!
Dolenski gozdarji

Namesto zahvale

Nekdanji borci in ostali prebivalci Sentjerneje se zahvalujemo ljudem, ki so odgovorni za oskrbo našega konca z mesom. V Sentjerneju namreč za dan vstaje ni bilo moč dobiti mesa (mar ga niso hoteli prodajati vsled visoke moralne zavesti in iz »splošneje do našega praznika?). Zategadelj smo na dan vstaje pri kosilu lahko razmišljali o dnehu, ko se je začel boj in smo lahko takrat, ko bi morale gospodinje dati na mizo meso, otrokom praktično predavali o tem, kakšno pomanjkanje smo med zadnjo vojno trpele... Le zakaj je bilo to potrebno, se vprašujemo, hkrati pa bi radi dobili odgovor!
R. P.

BO MIRNA DOBILA NOVO ŠOLO?

Mirni, ki se zadnja leta izredno hitro povečuje, primanjkuje marsičesa. Najbolj pereče je vprašanje šolskih prostorov. O nujnosti, da bi gradili novo šolo, so že večkrat razpravljali, zadevo pa so vnesli tudi v 7-letni perspektivni program razvoja. — Da bi bili pripravljeni na to gradnjo, je občinska skupščina že naročila načrte. Izdelali bodo predvsem investicijski program in glavni projekt za novo mirensko šolo.

Pred dnevi so se na Frati pri partizanski spominski koči zbrali nekdanji mladinski aktivisti, ki so delali na okrajnih in občinskih komitejih na Dolenskem od osvoboditve do leta 1950. V prijateljskem razgovoru so izmenjali misli in izkušnje iz svojega prejšnjega in sedanjega dela. Okoli 60 udeležencev, med katerimi so bili predstavniki centralnega in okrajnega komiteja ZMS ter zastopniki občinskih komitejev ZMS štirih dolenskih občin, je na Frati sprejel predsednik obč. komiteja ZMS Novo mesto Valentin Humar. Na pobudo udeležencev je bil ustanovljen stalni odbor, ki bo skrbel za povezavo med nekdanjimi mladinskimi aktivisti. — Na sliki: udeleženci na Frati. — (Foto: L. Kebe)

Neurje nad Gorjanci in šentjernejsko dolino

22. in 23. julija je nad Gorjanci in šentjernejsko dolino besnelo takšno neurje, da mu najstarejši ljudje enakega ne pomnijo. Po Gorjancih je padala toča. Hudourniki, ki so spremljali naliv, so razkopali vse poti od Suhadola pa tja do Velkega Bana. Besneča voda je nosila s seboj tudi po 50 kilogramov težko kamenje. Potrebna bo precej truda, preden bodo gorjanske poti spet sposobne za promet.

V vaseh Cerovi log, Miho, Ban in drugod je naredila toča precejšnjo škodo. Ena tretjina grozdja je uničena (ponekod celo ves pridelek), pa tudi veliko sadja je skleščena, tako da bodo imeli kmetje v jeseni bolj malo pridelka. Vihar je podiral kozolce, razkrival strehe in ruval dreve. Ponekod je potepal koruzo tako, da je videti, kot da je šel valjar čez njive.

Med ostalim je neurje prizadelo tudi Bučarjevo družino v Dol. Vrhpolju, kjer je strela udarila v hišo in oplazila gospodarja, ki si zdravi posledice v novomeški bolnišnici. Strela je oplazila tudi njegovo ženo, k sreči brez hujših posledic, prava sreča pa je, da se ni vnela hiša.

Ko prisluskujem pogovorom o neurju in škodi, je slišati tudi amodrovanje o tem, kdo je zakrivil neurje. Kar vsiljuje se vprašanje: mar živimo v dvajsetem stoletju na predka in atomske dobe ali pa še v časih, ko so sežigali čarovnice na grmadah? To vprašanje je umestno zategadelj, ker tercalke hite z govoricami o tem, kateri nesrečnej je povzročil neurje, obrekujejo ljudi, ki sveda nimajo nič skupnega z naravnimi silami in pripisujejo krivdo za neurje celo 22. julija

v Cerovem logu tragično preminuli ženi (ki je bila zelo pobožna!). Sodim, da tolikšna vraževnost priča o zaostalosti teh, ki jo širijo, da ni današnjemu času primeren in da žali človeško dostojanstvo!

Rudi Pušenjak

V Sremski Mitrovici je pred kratkim stekla proizvodnja v novi tovarni papirja in celuloze »Milan Stepanović-Matroza«. Letno bi dajala potrošnikom 35.000 ton beljene sulfatne celuloze, 25.000 ton naradne celuloze, 30.000 ton rotapapirja, nad 18.000 ton drugih vrst papirja in okrog 6.000 ton klora in lužine. Tovarna bo imela brutoizdatki okoli 11 milijard dinarjev, letno pa bo predelala 300.000 kub. metrov lesa.

Industrija precizne mehanike v Beogradu je v prvem četrtletju uresničila plan s 95,8 odst. Močno je padla proizvodnja rezervnih delov, ker druge tovarne ne dobavljajo potrebnih materialov.

TREBNJE: med gasilci ni mladine

Pred dnevi so trebanjski gasilci proslavili 80-letnico svojega društva. Prireditev je bila združena z veselico, katere čisti izkupiček bodo porabili za nakup gasilskega orodja. Tako se marljivo društvo, ki ima 50 članov, počasi opremlja, vendar vse prepočasi, da bi bilo povsem kos odgovorni nalogi, ki jo ima kot čuvar pred požari na družbenem in zasebnem premoženju.

Prostovoljno gasilsko društvo so 1884. ustanovili takratni trebanjski veljaki: nadučitelj Jerše, dr. Vasič, lekarnar Ruprecht, živnozdravnik Tomšič, trgovec Tomič, usnjar Zupančič, čevljarji Travnik, Prpar in Skrajnar, cerkovnik Sila, trgovec Petrovič in posestnik Huč. Najdlje je živel z društvom Huč iz Starega trga, ki je umrl pred nekaj leti.

Društvo je postalo aktivno že v prvem letu in si je kmalu pridobilo ugled. Značilno je tudi, da je takoj in med prvimi takimi društvi na Slovenskem uvedlo slovenska povelja. Takratna oblast je sicer temu sprva nasprotovala, vendar je kasneje le dovolila uporabo slovenščine v gasilstvu.

Prvi gasilski dom je bil na mestu, kjer stoji danes Juvandeva hiša. Inventar je bil bolj skromen, saj gasilci razen ročne brizgalne, ki ni imela cevi in so jo morali ob gašenju postaviti k ognju, niso imeli ničesar. S tako opremo niso bili vedno uspešni in ne zadovoljni. Ze po nekaj letih so si nabavili dve ročni brizgalni s črpalnimi in tlačnimi cevmi. H gašenju so ju pripeljali s konjem. Pa tudi to ni bilo najbolj prikladno. Čeprav nepopolno opremljeni, so trebanjski gasilci uspešno gasili velik požar v Mokronogu leta 1908 in enakega dvanaest let kasneje v Knežji vasi.

Po prvi svetovni vojni so zgradili nov gasilski dom, ki stoji še danes in v katerem so orodjarna, garaža in sejna dvorana. Vanj so tedaj pripeljali tudi prvo motorno briz-

galko ter avtomobil za prevoz članstva.

Trebanjske gasilce je znatno prizadela druga svetovna vojna, ki jim je uničila vse, razen stavbe gasilskega doma in motorne brizgalne. Brizgalno so skrili v Starem trgu in jo uporabljali vse do osvoboditve.

Po osvoboditvi so gasilci z nemajhnimi napori spet prišli do opreme in avtomobila. Pred nekaj leti pa so inven-

več prevoznih ter prenosnih sredstev.

Spričo tega, posebno pa vloge, ki jo imajo gasilci kot čuvarji družbenega in zasebnega premoženja, želijo večjo družbeno pomoč. Ta je bila vseskozi zelo pičila in tudi letošnji občinski proračun gasilstvu ni bil naklonjen. Skrbi pa jih zlasti kader, ker ni naraščaja. Mladina ne kaže nobene volje, da bi stopila v njihove vrste. Vsekakor je en sam mladinec premalo, da bi ne bili zaskrbljeni nad tem, kaj lahko povzroči nezainteresiranost mladih za prostovoljno delo v gasilstvu.

Sredstva za zdravstvo preskrbljena

Predsednik Gospodarske banke in Ljubljani je nedavno podpisal izjavo, na podlagi katere bo trebanjska občina dobila celotno posojilo za zgraditev zdravstvenega doma in lekarnice v Trebnjem ter zdravstvene ambulante na Mirni. Ker so se gradbene storitve podražile, so se tudi stroški za te objekte povečali od planiranih lanskih za 20 milijonov dinarjev. Objekti, zlasti zdravstveni dom in ambulanta, so pod streho in bodo predvidoma odprti v jeseni.

TREBANJSKE NOVICE

tar povečali še za novo motorno brizgalko in lani še za novo prevoznik avto. Glede na sodobne zahteve pa je društvo še premalo opremljeno. Primanjkuje mu predvsem priprav za gašenje ognja in visokih objektih (blokhi) in

Trebanjsko šolo bodo odprli v novembru

Prenekateri Trebanjci in okoliški prebivalci so se zadnje čase zaskrbljeni ozirali proti nedokončanemu šolskemu poslopju v Trebnjem, kjer so zaradi pomanjkanja sredstev za krajši čas ustavili gradnjo. Vse pa je razveselila novica, da bodo z gradnjo le nadaljevali. Občina bo v ta namen najela še okoli 40 milijonov dinarjev posojila. Zatrjujejo, da bodo novo trebanjsko šolo odprli do 29. novembra.

PRIDITE NA CVIBELJ!

Turistično društvo Trebnje bo priredilo v nedeljo, 2. avgusta, na vrtu Lada Prosenika na Cvibelju VRTNO VESELICO. Na zabavi bo dovolj dobrega prigrizka in pristno kapljice — zato pridite v nedeljo na Cvibelj!

Novomeška kronika

Vsako leto, najbolj pa poleti v glavni turistični sezoni, tarnamo, da že ni več drugje prostora za pešce kot na pločnikih. Motor na vozila iščejo pri parkiranju sleherno prazno mesto, kjer je in kjer ni dovoljeno parkirati. To se dogaja zlasti zato, ker iščejo vozniki izhod v sili. Glede na to, da se število motornih vozil čedalje bolj povečuje, bo treba tudi v našem mestu misliti na nov primeren prostor, na katerem bi lahko parkiralo po več deset avtomobilov.

Kako smo turistično pripravljani, vedo najbolje povedati tujci. Pred kratkim neki Nemec ni mogel razumeti, zakaj je neizkoriščena veranda pri hotelu Metropol. Namesto, da bi jo zasedli gosti, saj je od tam lep raz-

gled na cesto komandanta Staneta, pa je prostor zasaden z zloženimi okni in vrati, včasih pa se tam suši tudi perilo. Če bi bilo to samo pozimi, bi razumeli, zdaj pa...

Marijivi jamarji našega mesta spet pripravljajo presenečenje. Na razstavnici deski pri trgovini Astra bodo te dni v sliki prikazali vtise s poti po Bolgariji, kakor sta jih sodelovali v fotografske aparate Alojz Medle in Marjan Krisper, ki sta se udeležila prvega mednarodnega zbora jamarjev v Bolgariji.

Tovarna konfekcije Variška je pred dnevi spet znižala cene svojim izdelkom. O tem je obvestila vse svoje posilovalnice in prodajalne, ki jih ima širno po domovini. Tudi v izložbi Vartelsove prodajalne ob cesti komandanta Staneta lahko preberemo, da so cene nekaterim konfekcijskim izdelkom (hlače, suknički itd.) znižale tudi za več tisočakov.

Turistična sezona se je tudi v našem mestu skoraj popolnoma razmahnila. Domačih in tujih gostov je vsak dan kar precej, največ pa jih je seveda ob nedeljah in praznikih. Oba hotela sta bila v zadnjih dveh mesecih stalno zasedena. Hotel Metropol je imel v juniju 475 gostov in 609 nočitev. Tujih gostov je bilo 136, prenočili pa so 149-krat. Največ je bilo Italijanov, Vzhodnih Nemcev in Avstrijcev. Po nepopolnih podatkih so se obiskali tujih in domačih turistov v juliju še povečali. V hotelu Kandija pa so imeli junija 193 gostov in 307 nočitev, 30 tujcev pa je prenočilo 32-krat. Do 27. julija so imeli 205 gostov in 320 nočitev, 49 tujcev pa je prenočilo 81-krat.

Gibanje prebivalstva. Pretekli teden sta rodili Fani Samša iz Novega mesta, Padersičeva 25 — Matej, in Cveta Kavčiček iz Novega mesta, Sikalyckijeva 10 — dečka — Poročila sta se Franc Florjančič, ključavničar, in Vida Saje, uslužbenka, oba iz Bratina. — Umrli je Ivan Jereb, osebnih upokojenec iz Novega mesta, Cankarjeva 14 — 77 let.

Pojdite z nami na Klek!

Planinsko društvo v Novem mestu bo priredilo v nedeljo, 2. avgusta, planinski izlet na Klek (1182 m) nad Ogulinom. Odhod iz Novega mesta (landijska postaja) v nedeljo ob 1.20, prihod v Ogulin ob 9.20. Od tu peš na vrh Kleka (približno 2 uri). Povratek iz Ogulina ob 19.20, prihod v Novo mesto zjutraj 3. avgusta. Vlak stane v obe smeri približno 750 din. Del stroškov za prevoz bo svojim članom kriilo Planinsko društvo v Novem mestu. Prijave za ta res izredno lep, zanimiv in nenaporen izlet sprejema do sobote do 13.30 ure, ko bo tudi sestanek vseh udeležencev izleta, tov. Helga Kroselj, Občinsko sodišče v Novem mestu, soba št. 68. — PLANINCE IN PRIJATELJE NARAVE ISKRENO VABIMO!

PD NOVO MESTO

„NA VINICI OB KOLPI JE ODLIČNO!“

Tik pod viniškimi gradom je na prostorni ravni ob čisti in topli Kolpi zrasla vrsta sotorov. V njih prebiva 49 črnomaljskih tabornikov, ki so prišli sem nabirati novih moči. Taborjenje jim je omogočil občinski odbor. Društva prijateljev mladine iz Črnomlja, ki je prispeval pretežni del sredstev. Vsak tabornik plača sam po 3000 dinarjev za 15 dni, ki jih bo preživel na Vinici ob Kolpi. Tabor je nadvse snažno in vzorno urejen.

Ob vodi, na zelenem travnatem bregu, skratka povsod ob taboru dolje smeh, pesem, veselje in pretežna govornica mladih ust. Tu brejno šogo, tam čofotajo po vodi, kdo le bi naštel vse, s čimer se v svoje veselje ukvarja ta mladost? Lica so že potemnela, v očeh igra svetel odlesk, vsi, ki so v taboru, pa si dan za dnem nabirajo novih moči za šolsko klop.

Zivljenje se odvija po določenem redu. Zjutraj ob sedmih vstanejo. Čas do 8. ure, ko je jutranji zbor, porabijo za telovadbo, umivanje, pospravljanje in zajtrk. Po zboru se začne dopoldanski program, v katerem se vrstijo tečaj prve pomoči, plavalni tečaj, pouk o postavljanju sotorov, razne taborniške veščine, orientacijski pohodi in podobno. Program je nadvse pisan in pester, prav takšen, kakršnega imajo radi mladi ljudje. 15 tabornikov se je na Vinici že naučilo plavati! Vsi ostali, ki še ne znajo, se bodo tega do konca taborjenja naučili, saj so se dogovorili, da ne sme zapustiti tabor prav nihče, ki ne bi znal plavati. Taborovodja je Jovo Grobovšek mlajši, ekonom Franci Derganc, starešina pa so prof. Kamnikarjeva in tov. Sirkovska. Kuharici Zlogarjeva in Veseličeva sta zelo zadovoljni s pomočjo, ki jima jo nudijo mladi taborniki pri pripravljanju hrane. Sveži zrak, bleščeče sonce, topla Kolpa in izdatna hrana skupaj z lepoto predela ob Vinici in Kolpi nudijo belokranjskim tabornikom v izobilju vsega, kar jim bo okrepilo telo in duha!

Jože Skof

Strelci novomeške občine za dan vstaje

V počastitev »Dneva vstaje« slovenskega ljudstva 22. julij je bilo v nedeljo dne 19. julija tekmovanje s zračno puško. Za tekmovanje se je prijavilo 8 strelških društev, tekmovanje pa je 12 ekip. Na tekmovanju so bili doseženi naslednji rezultati:

1. SD Pionir Novo mesto — 595 krogov, 2. SD Žužemberk — 551,
3. SD Novoteks Novo mesto — 531, 4. SD Pionir — ženske — 530,
5. SD IMV Novo mesto — 529 itd.

Najboljši posamezniki: 1. Marjan Kos — 160 krogov (Pionir), 2. Franc Bulec — 159 (Žužemberk), 3. Peter Klemenc — 157 (IMV), 4. Franc Režek — 155 (13. maj), 5. Jožica Ribič — 147 (Pionir), 6. Simo Mrkšič — 145 (Borac), 7. Anton Keferle — 142 (Novoteks).

Na tekmovanju so opravili praktični del izpitov sodniki II. kategorije. ObšQ je dobil 8 novih sodnikov. Posebej moramo poudariti udeležbo na tekmovanju, ki je bila množična. Tekmovanje sta se udeležili tudi družini Žužemberk in Mirna peč.

S. M.

Sotori tabornikov Odrada narodnih herojev iz Črnomlja ob Kolpi na Vinici

Plodno medobčinsko sodelovanje naj se nadaljuje

V četrtek, 23. julija, je bil v Novem mestu posvet o medobčinskem sodelovanju, katerega sta se udeležila republiška poslanca inž. Marjan Tepina in Franc Hočevar ter predstavniki štirih dolenskih občin. Razgovor je tekel o organizaciji in delovanju medobčinskih služb iz uprave in občin. Razgovor je tekel o delu medobčinskih zavodov. Pomenili so se o posameznih akcijah, ki so v teku, tako na primer o gradnji suhočrpnjskega vodovoda, ki ga gradijo v sodelovanju občine Novo

mesto, Grosuplje in Trebnje. Izražena je bila tudi želja, naj bi pri urejanju doline Krke sodelovale vse občine, ki ležijo v tej dolini. Prisotni so ugotovili, da vse medobčinske službe uspešno delujejo, za kar gre zahvala predvsem kadrovskega sodelovanja, za kar gre zahvala predvsem posameznim občinam, ki v posameznih občinah ne bi mogla biti takšna, kot je zdaj, ko so te službe skupne. Pogovorili so se tudi o tem, da bo

v bodočnosti treba takšne oblike medobčinskega sodelovanja razširiti, vendar bi kazalo najprej utrditi te službe, ki že delujejo v takšnem okviru.

Predstavniki novomeške občine po opozorili na problem, ki tare predvsem njih. Ostale občine so se sicer odločile za medobčinsko sodelovanje v posameznih službah, svojih finančnih obveznosti do teh skupnih služb pa ne izpolnjujejo. Novomeški občini so dolžne za približno 6 milijonov dinarjev tovrstnih obveznosti. Vsi del tega so se dogovorili, da bodo občine svoje prispevke odvajale avtomatično v skladu z ustvarjenim dohodkom ali pa bodo pogodbe registrirali pri Službi družbenega knjigovodstva pri NB, ki bo nato vsak mesec sproti nakazovala dvanajstino dolžnega zneska.

MIRNA PEČ: učitelji odhajajo

Osnovno šolo v Mirni peči bo v prihodnjem šolskem letu obiskovalo okoli 400 učencev, od tega 48 takih, ki bodo v jeseni prvokrat stopili v razred. Tudi tokrat ima vodstvo šole skrbi, kako bo organiziralo pouk. S pričetkom novega šolskega leta štirje učitelji odidejo iz Mirne peči, na novo pa pride le ena štipendistka. Težko bo organizirati zlasti predmetni pouk, ker ni ustreznih kadrov niti za splošne niti za strokovne učne predmete. Letos nameravajo v Mirni peči graditi štiristanovanjski blok za prosvetne delavce, kar naj bi ublažilo pereče kadrovske vprašanje. Še vedno pa ne vedo, kdaj bodo dobili novo šolo, saj stara že davno ne ustreza več svojemu namenu, kaj šele, da bi v njej lahko organizirali sodoben pouk.

OBVESTILO

Zdravstvenega doma v Novem mestu Zdravstveni dom Novo mesto obvešča, da bo delal

otroški dispanzer v avgustu vsak dan od 10. do 14. ure razen sobote.

Posvetovalnica za otroke bo delala ob petkih popoldne.

L. LESAR

PIONIR: prvak balinarske lige

Končano je tekmovanje v občinski balinarski ligi, ki je imelo dva dela. Po ogorčenih borbah se je velika večina tekem končala neodločeno, kar priča o izenačenosti vseh petih ekip. Edino Pionir je v spomladanskem delu uspel doseči dve zmagi (proti ekipi 13. maj 2:0 ter proti Poštarju). To je Pionirju še povečalo prednost iz jesenskega dela tekmovanja, tako da je zaslužen zmagal v občinski balinarski ligi. — Končna lestvica:

PIONIR	9 5 4 0 14
BORAC	8 2 6 0 10
ZELEZNICAR	9 1 8 0 10
POSTAR	8 2 4 2 8
13. MAJ	9 0 4 5 4
NOVOTEKS	9 0 0 9 0

Neodigrana je samo tekma med Borcem in Poštarjem, ki bo odložena o drugem mestu. Novoteks je že lani odstopil od tekmovanja. (en)

Novomeški balinarji na državnem prvenstvu

Na državno balinarsko prvenstvo v balinanju, ki je bilo v Labinu, sta se plasirali tudi novomeški ekipi: Zeleznicar in Borac. Tekmovanje je bilo na novih mehkih igriščih, ki so precej neravna, zato so imeli hrvaški klubi prednost, ko so na njih že dvakrat tekmovali.

Nesrečen šrob je imel Zeleznicar, ki je bil izžreban v najmočnejšo skupino. V prvem srečanju sta se srečali obe slovenski ekipi, zmagala pa je odlična ekipa Partizan Trnovo s tesnim rezultatom 13:9 nad Zeleznicarjem. V naslednjih igrah je Trnovo premagalo Bazovico 13:9, Zeleznicar pa Lučki radnik 13:9. V odličnem srečanju za vstop med osem najboljših ekip sta se srečala Zeleznicar in Bazovica, ki ima v svojih vrstah državnega reprezentanta Mahmeta. Rečani so zmagali z rezultatom 13:7.

Borac je nastopal v tretji grupi skupaj z Nafto Reka, Zeleznicar Postojna in Branik Maribor. Tu je Postojna premagala Branika 13:0, Nafta pa Borca 13:7. Postojna je zatem premagala Nafto 13:2, Borac pa Branika 13:0. V odlični igri je Nafta gladko premagala Borca 13:3.

Med najboljših osem ekip so se uvrstile štiri ekipe iz Slovenije, štiri pa iz Hrvaške. Končni vrstni red: 1. Bazovica, 2. Nafta (oba Reka), 3. Partizan Trnovo, 4. Modri val Koper, 9. Zeleznicar, 12. Borac, 13. Zaba.

Še pozdrav s taborjenja obveznikov predvojaške vzgoje kočevske občine: narodni heroj Jože Boldan-Silni pripoveduje mladincem ob tabornem ognju doživljaje iz vojnih let

»Ča je lipo u Otočcu...«

Na Otočcu med splitskimi taborniki, julija 1964

Tistega julijskega popoldneva je bilo ravno toliko dežja, da se s cestni dvigal prah. Svetlomodro, štirisedežno »Skodo« smo parkirali na desnem bregu Krke, ob nemških šotorih in na tistem delu otoškega campinga, ki se razprostira proti Strugi. Od tam dalje je pot neprevozna, zato smo jo proti taboru splitskih tabornikov mahnilni peš.

»Ča ti se noga iskrivila. Dušane?« je večji fant vzkliknil manjšemu, ko ta ni zadel žoge. Vsi so se zasmejali. Petnajstletni fantje, zagorelih obrazov, vsi v rumenozelenih taborniških uniformah z našiki pod levo ramo, so pred šotori igrali nogomet. V nekem šotoru je dečkiški glas posnemal starejši šlager.

»Kje bi mogli najti vašega taborovodjo?« smo vprašali fanta, ki je bil nogometnaš za sodnika.

»Tam na koncu, v onem šotoru pod vrbo.« Na levi in desni so stali šotori. Po več skupaj je bilo ograjenih z loki iz palčk. Tako so bili ločeni četni tabori. Nekatje blizu taborovodjinega šotora je bila zložena suha hoja.

»To je za taborni ogenj,« je povedal visoki možki. Potem se je predstavil: »Branko Baldasar, taborovodja.« »Drago mi je, da ste nas obiskali. Veste, smo že petič v Sloveniji, na Otočcu pa šele prvič,« je pripovedoval taborovodja.

»Koliko vas je?« »120, 90 moških in 30 deklet. V odredu »Split« so štiri čete, taborniki »Duška Mrduljaša« pa sestavljajo posebno četo. Vsaka četa ima svoj tabor. Poleg mene sta

taborovodji še Jasna Senjanović in Marija Marinković.

»Hočete povedati kaj o življenju v taboru?«

»Zelo rad. Silno je zanimivo. Vse poteka po dnevni zapovedi. Sem spada urjenje v taborniških veščinah, športne igre, zabave, izleti. Obiskali smo Dolensko, Smarjanske in Čateške Toplice, Krško, Kostanjevico in Kumrovec. Taborniki so si z največjim zanimanjem ogledali rojstno hišo tovariša Tita in Formo vivo. Da dopolnim naš dnevni program: poleg vsega tega kurimo taborne ognje in urejamo taborišče.«

»Lahko navedete kakšno posebnost?« »Na primer tole. Taborniki delajo izpite za kurirje. Vsak, ki hoče postati kurir, mora prestati naslednje preizkušnje: en dan ne sme jesti, en dan ni govoriti, en dan pa mora biti popolnoma sum. To tridnevno »štrtev« so skoraj vsi uspešno prestali.«

»Ima to kaj skupnega s partizanskimi tradicijami?« »Prav gotovo. Taborniki spoznavajo, kaj je pomenilo biti kurir. To tradicijo bomo še naprej gojili.«

Med pogovorom je naneslo tudi na Krko in njeno okolico.

»Ča je lipo u Otočcu...« Prekras kraj za taborjenje,« je vzkliknil taborovodja Baldasar. »Moram pa vam povedati, kakšno je bilo prvo srečanje s Krko. To se je zgodilo 9. julija ponedelja, ko smo komaj odložili priljago in se vseh 120 v šotore. Proti večeru je začela Krka nenavadno hitro narasčati. Kmalu je preplavila taborišče. Pobrali smo priljago in odeje in se odstranili s travnika. Kam bi, smo razmišljali. Tedaj je prišlo na pomoč tovariš Smrekar iz Struge. Tako smo tri dni preživali v Strugi, kjer smo bili delžni pravega bratskega gostoljublja.«

Razgovor je tekel h kraju in mrak se je začel spuščati na Krko. Mestoma brzica voda se je svetila kot naguban svilen plašč. — Marsikateri dnevnik, ki so jih splitski taborniki skrivaj pisali, je to gotovo omenil.

Te dni so se mladi prijatelji iz Splita poslovili od Dolenske in se odpeljali proti sinjemu Jadranu. Ivan Zoran

V letošnjem prvem tromesečju je znašal gostinski promet v Sloveniji 9 milijard 132 milijonov dinarjev, kar je za 25 odst. več kot lani v istem obdobju. Povečal se je predvsem promet piva (za 59 odst.), vina (za 12) in sadnih sokov (za 27 odst.).

zdrav iz Bosne. 10.15 Z domačih opernih odrov. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Inž. Miljeva Kač: Kako obvarujemo sadno drevje pred kaparjem. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 Skladbe za trobento. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vsa dan za vas. 18.10 Koncert po željah poslušalcev. 20.20 Radijska igra — Marjan Marinc: Weekend. 21.20 Glasbeni nokturmo. 23.05 Nočni koncert.

SREDA, 5. AVGUSTA: 8.05 Plesni orkester Armando Trovati: 8.30 S poti po Orientu. 9.00 Svet skozi sončna očala. 10.50 Ciolek in zdravje. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Inž. Jože Šilo: Kaj lahko sejmemo v avgustu. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 Glasbeni avtomat. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Poletni sprehodi z našimi solisti. 18.45 Kultura transverzala. 20.00 Iz naših studiov. 20.45 Mihail Glinka: Ivan Susanin, opera. 22.00 Literarni nokturmo.

ČETRTEK, 6. AVGUSTA: 7.15 Zvočni kaleidoskop. 8.05 Slovenske narodne 9.00 Počitniško popotovanje — A. Lindgren: Ključec s strehe — V. 9.15 Vesela počitnica. 10.15 Z opernimi pevci po svetu. 11.45 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Jože Zunkovčič: Uznance za promet z žitom in pivovarstvom. 13.30 Priporočajo vam. 14.05 Pole Ljubljanski obkret. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vsa dan za vas. 19.10 Turistična oddaja. 20.00 Cetrlik večer domačih pesmi in napoved 21.00 Večer umetniške besede — Maida Potokar. 22.10 Jazz s plošč. 23.05 Počitniški dnevnik.

Veseli se kot mlad fant

Ključavničarski mojster Jože Martinčič se je rodil 1898 v Gorici. Oče, tovarniški delavec, je težko preživljal šestčlansko družino zato je moral mladi Jože že s šestim letom od doma, da si sam zasluži kruh.

Ni bilo prijetno, — se spominja svolasti mojster. — Bil sem še zelo mlad, tako mlad, da sem potreboval materino bližino, pa ni bilo ča-

pen, sem vztrajal, ker sem vzljubil poklic. Kmalu po koncu moje učne dobe je lastnik zapri delavnico zaradi splošne mobilizacije. Tudi jaz sem bil vojak v prvi svetovni, čeprav me kot mladoletnika niso poslali na fronto. Delal sem v Gradcu, Nemčiji, Budimpešti, Pulju, Kočevju in Trbovljah. V Duplici pri Kamniku sem bil 1934. leta med vojno voditelj štrajka. Moja predzadnja postojanka pa je bil Martinjak pri Cerknici na Notranjskem, kjer sem služboval 15 let.

Drugo svetovno vojno sem preživel v Martinjaku. Bil sem aktivist in izpostavljen mnogim nevarnostim. Prišli so Italijani in me kot sumljivega obsodili na smrt. Večkrat sem bil obsojen na smrt, a sem na srečo ostal živ. »Sicer pa,« pravi mojster Martinčič, »je vojna nekaj grdega. Videl sem umiranje. Videl sem in tega nikoli ne bom pozabil.«

Od leta 1948 živi v Novem mestu. »Tukaj sem nekako pristal,« pravi, »všeč mi je pokrajina in mesto. Všeč mi je delo, ki ga opravljam. Delo mi pomeni življenje, zato sa ga veselim.«

Mojster Martinčič je med najstarejšimi člani kolektiva »NOVOLES«. Zrasel je s to tovarno, zato se ne more odtrgati od nje. Čeprav je od leta 1956 upokojen ne prestanja delo. »Delal bom, dokler bom mogel. Zdaj me je na delovnem mestu zamenjal sin Peter. Želim mu srečno pot, boljše, kot sem jo imel jaz.«

sa za neznost. — Dolga leta je služil kot pastir in hlapec, potem pa so ga dali v uk nekemu ključavničarju v Solkan.

»To je bilo tako,« pripoveduje. »Običajni delavnik je trajal od šestih zjutraj do šestih zvečer. Delati smo vse mogoče stvari na polju in v hlevu, včasih pa me je mojster poklical tudi v delavnico. To so bili zame najlepši trenutki. Počasi sem pričel razumevati življenje. Čeprav sem bil velikokrat te-

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 31. JULIJA: 8.05 Majhni zabavni ansambli. 9.30 Slovenski pevci popevk. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Milan Rovani: Postopki proti kršitvam občinskih odlokov o minimalnih agrotehničnih ukrepih. 14.05 Glasbeni avtomat. 16.00 Vsa dan za vas. 18.10 Promenačni koncert. 20.00 Trideset minut v studiu. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 1. AVGUSTA: 8.25 Iz koncertov in simfonij. 9.15 Stari mojstri — mladi umetniki. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — inž. Dare Bernot: Kdaj je najprimernejši čas za obiranje jabolk. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Novo v znanosti. 20.00 Lepe melodije. 20.30 Sobotni večeri v naših krajih. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 2. AVGUSTA: 8.00 Mladinska radijska igra — Josip Ribičič: Kje je Miško? 8.45 Skladbe za mladino. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11.00 Še pomnite, tovariši... Radomir Vujošević: Si človek ali zver? 10.30 Pesni borbe in dela. 11.40 Nedeljska reportaža. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11.

13.30 Za našo vas. 14.15 Plesni in trapsoidje. 15.05 Sport in glasba. 16.00 Humorska tega tedna — L. Bemelmans: Zvezda upanja. 20.00 Risto Savin: Čajna punčka. 21.00 Melodije v izloženem oknu. 22.10 Godala v noči. 23.05 Nočni komorni koncert.

PONEDELJEK, 3. AVGUSTA: 7.15 Jutranja glasbena srečanja. 8.25 Tako pojo in igrajo v Sofiji. 9.00 Za mlade radovedneže — Adam Frane: Podvodni ribiči v visharju. 9.30 Po Čočkem, Moravskem in Slovaškem. 10.15 Iz jugoslovanske solistične glasbe. 10.35 Naš podlistek — J. Baldwin: Druga dežela I. 11.15 Pozor, nimaš prednosti! 12.15 KN — Inž. Jože Spanring: Cecece — novo sredstvo proti poleganju žita. 13.30 Priporočajo vam 14.05 Glasbeni avtomat. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Poletni sprehodi. 18.45 Na mednarodnih križpotjih. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Revija slovenskih izvajalcev zabavne glasbe. 20.40 Simfonični koncert. 22.10 S popevkami po svetu. 22.50 Literarni nokturmo. 23.05 Po svetu Jazza.

TOREK, 4. AVGUSTA: 7.15 Za dobro jutro. 8.05 Jugoslovanski pevci popevk. 8.35 Domače polke in valčki. 9.00 Počitniško popotovanje — Astrid Lindgren: Ključec s strehe — IV. 9.15 Narodne pesmi za klavir. 9.30 Cetr ure z ansamblom Jožeta Privška. 8.45 Po-

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Ledenski koledar

Pelek, 31. julija — Ignac
Sobota, 1. avgusta — Peter
Nedelja, 2. avgusta — Bojan
Ponedeljek, 3. avgusta — Stefan
Torek, 4. avgusta — Dominik
Sreda, 5. avgusta — Marija
Četrtek, 6. avgusta — Vlasta

ZAHVALE

Ob nenadni izgubi našega do-
brega sina in brata

FRANCA OKLESENA

z Verduna pri Stopičah

se zahvaljujemo vsem, ki so nam
ob tej nesreči pomagali in nam
izrekli sožalje. Posebno smo se
dolžni zahvaliti podjetju IMV No-
vo mesto za vsestransko pomoč
in venco, vsem sorodnikom in
znancem, župniku iz Stopič, skrat-
ka prav vsem, ki so ga spremljali
na njegovi zadnji poti in mu po-
klonili venco.

Zalujoci: oče in mati,
brata Lojze in Jože.

Globoko ganjena se najtopleje
zahvaljujeva vsem sorodnikom,
prijateljem, sosedom, znancem, ki
so se poslovlili od našega nepo-
zabnega očeta

FERDA BUKA

iz Novega mesta.

Izkrena hvala dr. Vodniku za
poživovalno nego in zdravljenje
ob vsaki uri. Srčna hvala vsem,
ki ste ga obiskovali v času nje-
gove težke bolezni in mu prin-
jali darila. Se posebej se zahva-
ljujeva svetu delovnega kolektiva
skupščine občine Novo mesto in
vsem prijateljem za poživoval-
nost, nadalje vsem, ki ste nama
stali ob strani v tem težkem ča-
su, nama pomagali kakorkoli in
organizirali tako časten pogreb.
Zahvalo izrekava tudi njegovim
starovskim tovarišem, godbenikom
in pevcem, govornikom ter vsem,
ki ste nama ustno ali pisмено iz-
razili sožalje. Hvala vsem, ki ste
ga spremljali na njegovi zadnji
poti, mu poklonili toliko bogatih
vencer in lepega cvetja, ki ga je
tako ljubil.

Vsem najlepša hvala —
sin in snaha

Osnovna organizacija Zveze sle-
pih Novo mesto se najlepše za-
hvaljuje za 1.000 din, ki jih je po-
klonila družina Šmola iz Zabe-
vsi namesto cvetja na grob po-
kojnega Ivana Jereba, davčnega
inspektorja v pokoj.

PREKLICA

Marija Brozović iz Učakovcev 2
preključam vse besede, ki sem
jih izgovorila zoper čast Mikota
Proksija in Jurija Špeharja iz
Učakovcev kot neresnične.

Obveščam, da nisem plačnik
dolgov, ki bi jih napravil Janez
Jusič z Dolza 2 in da ni on upra-
vilen prodajal moje premoženje.
Franc Lukšič, Igljenik 1, Stopiče.

HMEJ NAS SPET VABI!

Na dan lahko zasluži priden obiralec letos
tudi do 2000 dinarjev!

Sredi poletja smo; hmeljarji se pripravljajo
na obiranje »zelenega zlata«. Ustavili smo se v
hmeljišču grmske kmetijske šole. Cel gozd lepo
obdelanega, temnozelenega hmelja, ki že raz-
vija storžke.

»Kako kaže letošnja letina?« smo zapletli v
pogovor tovariša hmeljarja.

»Za zdaj zelo lepo! V kolikor ne bo kakšne
toče ali česa podobnega, računamo po količini
in po kvaliteti na odličen pridelek. Zlasti si pri-
zadevamo za kvaliteto, saj je razlika v ceni med
posameznimi razredi hmelja zelo velika. Pride-
lati in oddati čimveč prvovrstnega hmelja, to je
naš namen pri vseh ukrepih med letom, tudi
pri obiranju in sušenju.«

»Saj res, kako pa je z letošnjim obiranjem?«
»Mnogi se že zdaj zanimajo, kdaj bomo za-
čeli in za druge pogoje. Letos bomo za škar ob-
ranega hmelja plačevali po 100 dinarjev, kar je
znatno več od prejšnjih let. Tako bodo najbolj
spretni obiralci lahko dnevno zaslužili po 1500
do 2000 dinarjev, v času obiranja pa po več de-
settisočakov.«

»Kdo pa prihaja obirat hmelj?«

»Vsi mogoči ljudje, stari in mladi, dijaki in
učenci, kmetje, upokojenci, delavci, uslužbenci
iz bližnje in daljne okolice, le kdo bi jih vse
naševal! Tudi po več sto jih pride kakšen dan.
Nam je dobrodošel vsakdo! Za čisto nizko ceno
bodo tudi letos obiralci dobili tople broke hrane.
Obirati bomo začeli nekje med 10. in 15. av-
gustom, morda kak dan prej. Točen začetek bo
objavljen v Dolenjskem listu. Ze zdaj vabimo
vse, ki imajo priložnost, da pridejo hmelj ob-
irat.«

Zelimo vam veliko pridnih obiralcev, njim
pa veliko uspeha,« smo dejali, ko smo zapustili
veliko hmeljišče v Srebrnihi pri Novem mestu.

KJERKOLI

Na Dolenjskem iščem
delavnice za lesno obrt v najem,
dva do tri prostora, lahko eden
večji. Po možnosti zelim zraven
še sobo ali pa v bližini. Lahko
tudi cela hiša — v enem letu jo
kupim. Ostale po dogovoru. Po-
nudbe pošljite na naslov: Toma-
žič Tona, Tomšičeva 36, Kranj.

PRODAM malo mlatinico na mo-
torni pogon ter ročno slamorez-
nico. Janez Slak, Jordan kal 3,
Mirna peč.

POCENI prodam kompletno spal-
nico. Ogled vsako popoldne ali
v nedeljo. Ivan Smajdek, Mest-
na njive, blok II, Marof.

PRODAM zelo dobro ohranjeno
kuhinjsko kredenco zaradi seli-
ve. Globovšek, Trebnje 49.

ODDAM sobo dvema moškima. —
Naslov v upravi lista (446-64).

ODDAM sarnske sobe. Naslov v
upravi lista (452-64).

LEPO dvosobno stanovanje v Ma-
riboru menjam za Novo mesto.
Pismene ponudbe pošljite na
naslov: Stanka Bobič, Drama 23,
Sentrjerne.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD NOVO MESTO

V času od 18. do 27. julija je
bilo rojenih 19 dečkov in 15 de-
klic. — Poročili so se: Leon Škal,
poljedelec iz Sentjerne, in Ana
Nučič, poljedelka iz Cerovega lo-
ga; Alojz Jurečič, delavec iz Go-
rice, in Anica Primc, uslužbenka
iz Koroske vasi; Marko Buko-
vac, zidar iz Gor. Osterca, in Ma-
rija Trščinar, delavka iz Jurne
vasi; Josip Varžič, zidar, in Marija
Šmid, uslužbenka, oba iz Pirana.
— Umrla sta: Anton Zupan, inv.
upokojenec iz Kraljija, 68 let; Te-
rezija Prah, gospodinja iz Silno-
cevi, 67 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški
porodnišnici rodile: Ljudmila
Flajs iz Bržan — Anito, Slavka
Korec iz Gornjega Podboršta —
Branka, Slavka Maleševac iz Mir-
ne peči — Marijo, Teresija Kafer-
le iz Zabajka — Alojza, Fani Jan-
škovec iz Kostanjevice — Draga,
Marija Zupančič iz Sadinje vasi —
Milana, Alojzija Cesar iz Rde-
čega Kala — Ivanko, Franciška
Sironič iz Dolza — Alojza, Ana
Vidmar iz Trebnje — Ludvika,
Jozeta Kastelic iz Gornjih Lakenc
— Vinka, Alojzija Kavčec iz Ga-
brje — Marijo, Ana Žužnjak s
Tanče gora — Staneta, Marija
Opara iz Biške vasi — Mileno,
Justi Rabzelj iz Občie — Vilmo,
Pavla Bregar s Cateža — dečka,
Lojzka Mijalovič iz Zabe vasi —
deklco, Anica Staniša iz Gotne
vasi — dečka, Ana Barbič iz Čre-
šnjevca — dečka, Jozeta Kozlevar
iz Mrzle Luže — dečka, Kristina
Tomažin iz Povrja — deklco,
Stana Cankovič iz Crnomlja —
deklco, Marija Kocjan iz Jerman
vriha — deklco, Antonija Grahek
iz Petrove vasi — deklco, Cveta
Eršte iz Češnjice — deklco, Gabri-

SOBO in hrane pudim za dopol-
danske pomoči. Razgovor v ne-
deljo popoldne. Barbič, Novo
mesto, V. Ragoč log 3.

GOSPODINJSKO pomočnico —
sprejme maločlanska družina z
enim otrokom. Pogojl ugodni. —
Lenarčič, Ljubljana, Zltnikova 25
OBVESČAMO kupce žganega apna,
da sprejemamo naročila na nu-
slov: Davorin Hočevar, Struge
na Dolenjskem, za okolico Sent-
jerneja pa pri Modici. Apenica
je na Komolcu. Apno bo goto-
vo v treh tednih.

ODDAM sobo dekletu. Naslov v
upravi lista (456-64).

GOSPODINJSKO pomočnico —
sprejme štirčlanska družina v
Kopru. Bernarda Lovrečič, Za-
družna 2-a, Koper.

ZDRAVILISCE ROG. SLATINA —
če boleste na želodcu ali na
jetrih, žolcu ali drevesju, če vas
muči zaprtje ali hemoroidi in
vam umetna zdravila ne pomag-
ajo, posvetujte se z zdravnikom
in poizkusite zdravljenje z učim-
kovitim prirodnim sredstvom:
rogaškim DONAT vrecem! Zah-
tevatje ga v svoji trgovini, te-
ga pa dobe v Novem mestu pri
trgovskem podjetju Hmeljnik,
telefon 21-129 in pri trgovskem
podjetju Standard, telef. 21-158.

Jela Čečelič iz Regrče vasi — de-
klco, Jozeta Grm z Vrha — de-
klco, Marija Pirc iz Dolnjih La-
kovnic — dečka.

Iz brežiške porodnišnice

V preteklih štirinajstih dneh so
brežiški porodnišnici rodile: Ana
Kostanjšek iz Križa — Mirana,
Terezija Novsak iz Sevnice — Mi-
rana, Vera Bučar iz Vel. Podloga —
Tajlana, Jozeta Vepc iz Zolja —
Marka, Anica Putrih iz Brezo-
vice Anico, Marija Travnikar iz
Podgorja — Andrejko, Antonija
Kovačič iz Bregane — Martino,
Slavka Klenovšek iz Podvrha —
Slavko, Jozeta Rak z Nove gore
— Vero, Terezija Cirnski iz Prip-
lip — Martina, Marija Malus z
Bizeleskega — Mihaela, Marija
Prah iz Koritnega — Mihaela, Re-
zika Ruklič iz Gregurčič brega —
Boris, Marija Levak z Vrhnja —
Draga, Danica Pohar iz Boštanja
— Romano, Stanislava Jurečič iz
Drnovge — Jozeta, Ana Zakrajšek
iz Žurkovega Dola — Romana,
Ana Bogovič iz Loč — Romana,
Kristina Eržen iz Kranja — He-
leno, Anica Jalovec s Cateža —
Vlasto, Bernarda Božič iz Brezja
— Marjana, Marija Zemljak iz
Podgorja — Marico in Ana Ogo-
revc iz Malega vrha — Anico.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili
in iskali pomoč v novomeški bol-
nišnici: Milan Kešlin, sin posest-
nika iz Zuzemberka, je padel in si
zlomil levo roko; Jožef Mišmaš
organist iz Trebnje, se je z mo-
pedom zaletel v stojči tovornjak
in si poškodoval glavo; Franc
Jamšek, posestnik iz Kamence, je
padel in si zlomil desno nogo;
Ljubo Paunovič, delavec iz Bršl-

NESREČE

Motorist v osebni avto

Na avtomobilski cesti pri Vel-
kih Pečah je 26. julija motorist
Niko Sorčan iz Kranja trčil v
osebni avtomobil LJ 257-16, ki ga
je vozil inž. Milan Mesojednik iz
Ljubljane. Mesojednik je pri Vel-
kih Pečah zmanjšal hitrost, ker so
bila na počivališču parkirana vozila
in okoli njih ljudje. Tedaj je za
njim pripeljal Sorčan, zadel
osebni avtomobil in padel. Ranjen
ni bil nihče, gmotno škoda pa ce-
nijo na okoli 80 tisoč dinarjev.

Lisica povzročila nesrečo

Svojevrstna nesreča se je 26. ju-
lija ob 21.25 pripetila na avtomob-
ilski cesti dr. Branku Staloerju,
ki je vozil osebni avtomobil LJ
215-70. Ko je Staloer pripeljal do
useki pri Velkih Pečah, mu je
pred vozilo skočila lisica. Da je
ne bi povozil, je potnik zavil pro-
ti robu ceste, tedaj pa ga je za-
neslo in se je prevrnil. Popravilo
avtomobila bo veljalo nad pol mi-
ljona dinarjev.

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT KRANJ

sprejme

na obrat ŽABNICO

15 pobiralk krompirja

za dobo 3 mesecev.

Zaželen je takojšnji nastop dela. Stanovanje in
hrana sta preskrbljena na obratu. Plača po pravil-
niku o osebnem dohodku: 30 din od pobrane gajbice
krompirja. Prevozniki stroški od doma v podjetje
bodo povrnjeni ob zaključku del.

Interesentke naj se javijo v kadrovske službi pod-
jetja v Kranju, Cesta JLA 2 (nad kinom Center).

na, si je pri žaganju drv na cir-
kularni poškodoval prste leve ro-
ke; Fani Glabovs, hči mizarja iz
Dolja Brezovice, je padla po
stopnicah in si poškodovala glavo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

V preteklem štirinajstih dneh so
se ponesrečili in iskali pomoči v
brežiški bolnišnici: Franc Selko,
upokojenec iz Mikote, je padel in
si poškodoval desno nogo; Ivan
Kolman, soc. podp. iz Dražanja,
je padel po kamenju in si poško-
doval levo nogo; Janez Zofič, po-
sestnik iz Podgračenega, je padel
pod voz in si poškodoval trebuh
Ivan Cernelič, posestnik iz Vrhnje-
ga, je padel z lestve in si poško-
doval glavo; Avgust Pleterski, u-
pokojenec iz Bučence, se je vrezal
s koso v desno roko; Martin Kata-
nica, sin posestnika, je padel na
steklenco in si poškodoval prsi in
levo roko; Ivan Omerzu, posest-
nik iz Bistrice ob Sotli, je padel
z lestve in si poškodoval desno
roko; Alojz Sotlar, soc. podp. iz
Impolje, je padel in si poško-
doval desno nogo; Jože Kerin, sin
delavca iz Raven, se je poparil po
obeh rokah; Vincenc Pšeničnik,
gosp. pomočnik iz Dobove, je pa-
del s kozolca in si poškodoval
hrtenico; Franc Pečnik, kmet. teh-
nik iz Sentjerneja, je padel z
motorjem in si poškodoval roki
in glavo; Jože Cerjak, strojnik
iz Arnovge sela, je padel z mo-
torjem in si poškodoval glavo;
Martina Fridla, rudarja iz Bešta-
nja, je nekdo napadel in mu
poškodoval glavo, vrat in rebra;
Ivan Ilijaž, cestar z Bizeleskega, je
padel in si poškodoval glavo.

KINO

Brežice: 31. julija in 1. avgusta
»Nezadržni«, 2. in 3. avgusta jugo-
slovansko-nemški film »Winetous«,
4. in 5. avgusta italijanski film
»Rimsko zlato«.

Brod na Kolpi: 1. in 2. avgusta
ameriški barvni film »Imitacija
življenja«.

Crnomelj: 31. julija in 2. av-
gusta italijanski barvni film »Loč-
tev po italijansko«, 4 in 5. av-
gusta francoski film »Zveri na
ulicah«.

Dol. Toplice: 1. in 2. avgusta
ameriški film »Dober dan, žalost«,
Kostanjevica: 2. avgusta ameri-
ški film »Osamljeni človek«, 5.
avgusta francoski film »Nepred-
videno«.

Mokronog: 1. in 2. avgusta an-
gleški film »Ker veter ne zna
bratiti«, 5. in 6. avgusta francoski
film »Med maskevanja«.

Novo mesto — »Krkas«: od 31.
julija do 3. avgusta ameriški film
»Bravados«, 4. avgusta sovjetski
film »Tovariši«, 5. in 6. avgusta
francoski film »Poklicna skriv-
nost«.

Oslinca: 2. avgusta angleški
film »Nujen poziv«.

Predgrad: 2. avgusta ameriški
barvni film »Stari Rumeno«.

Kočevo — »Jadrans«: od 31. ju-
lija do 2. avgusta španski barvni
film »Prišel je angel«, 3. in 4. av-
gusta francoski film »Sedem smr-
tnih grehov«, 5. in 6. avgusta an-
gleški film »Nenapovedan se-
stane«.

Ribnica: 1. in 2. avgusta sovjetsko-
češki film »Svejk v Rusiji«.

Sodražica: 1. in 2. avgusta fran-
coski film »Slabe ženske«.

Stara cerkev: 1. in 2. avgusta
italijanski film »Evropa ponoči«.

Straza: 1. in 2. avgusta jugoslo-
vanski film »Deveti krog«.

Trebnje: 1. in 2. avgusta franco-
ski film »SOS radio taksis«.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvetje: ranjaka, bele in rdeče
deteljice, močvirnega osloda.

Listje: šnarnice, tropotca, jeter-
nika, jagode, beladone, gloga.

Rastline: krvavega mlečka, vod-
ne kreše, hrbske rese, dobre mi-
si, zlate rozge, zebarta, pučje ka-
še, škrolice, smetlike.

Korenine: srčne moči, kampave,
medvedovih tac, velikega in male-
ga divjega jameža, beladone, pa-
stinake, cikorije.

Seme: jesenskega podleska.

Plodove: suhih borovnic, bezga,
šipka, kumine (kimmel).

Latje: krtlike, češminovih ko-
renin, češminovih palc, hrasta in
brogovite.

Odkupujemo še razne druge ra-
stline! — Vsa pojasnila in navo-
dila dobite v poslovalnici GOSAD,
Novo mesto.

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNIH RAZMERIJ

»GALIS« — obrat: Šmartno ob Savi 40
pri Ljubljani

R A Z P I S U J E PROSTA DELOVNA MESTA

1. KVALIFICIRANIH MIZARJEV

2. NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV

možnost priučitve v mizarški stroki.

Stanovanja za kvalificirane mizarje preskrbljena. —
Plača po učinku. — Nastop mogoč takoj.

Na podlagi sklepa seje Upravnega odbora

KMETIJSKE ZADRUGE — NOVO MESTO

z dne 11. julija 1964

razpisujemo naslednje

ŠTIPENDIJE:

- 1 na pravni fakulteti
- 1 na agronomski fakulteti — ekonomska smer
- 2 na višji komercialni šoli
- 1 na veterinarski srednji šoli
- 1 na geodetski srednji šoli — geometer

Prošnje in potrdila o končanem šolanju s kratkim
živiljenjepisom pošljite na naslov Kmetijska zadruga
Novo mesto, Komandanta Staneta 10.

OBJAVE — RAZPISI

Natečaj sklada za zidanje sta- novanjskih hiš občine Črnomelj

Upravni odbor Sklada za zida-
nje stanovanjskih hiš občine Čr-
nomelj razpisuje na podlagi skle-
pa seje z dne 17. 7. 1964

III. natečaj

za dodelitev posojila za dokonča-
nje gradnje stanovanjskih hiš in-
dividualnim graditeljem na ob-
močju občine Črnomelj.

I. Po tem natečaju daje Sklad
posojila je fizičnim osebam v de-
lovnem razmerju in tistim, ki so
s temi osebnimi izmenični za in-
dividualno gradnjo. Posojilo bo
dano do skupnega zneska
12.000.000 din in to le na območju
občine Črnomelj.

Posamezni prosilci prejemajo
lahko skupno do 1.400.000 din po-
sojila za enodružinsko stanovan-
sko hišo.

II. Posojila se bodo odobraval
pod sledečimi pogoji:

1. Prosilec mora imeti zgradbo
dograjeno do vključno III. grad-
bene faze ali več in s posojilom
iz tega natečaja usposobiti hišo
za vselitev v letu 1964.

2. Najdaljši rok vrnitve posoji-
la za gradnjo je lahko 30 let, naj-
manjša obrestna mera znaša 2%.

III. Prosilec mora predložiti na-
slednjo dokumentacijo:

1. Prošnjo za posojilo z naved-
bo zaprosenega zneska in odpla-
čilnih pogojev.

2. Potrebno tehnično dokumen-
tacija (glavni projekt in grad-
beno dovoljenje).

3. Potrdilo nadzornega organa
o obsegu že izvršenih del na
zgradbi.

4. Predračun stroškov po posa-
meznih elementih del, po sezna-
mu in predračunu gradbenega
materiala, ki se bo nabavil, ozira-
ma vrsti del, ki se bodo plačala
s posojilom.

5. Izjavo ponudnika o že pre-
jetih posojilih iz družbenih sred-
stev, oziramo izjavo, da posojila
ni prejel.

6. Listino o pravicu uporabe
stavbnega zemljišča (zemljiško-
knjižni izpisek).

7. Potrdilo delodajalca o spo-
silni v izkazano višino osebnega
dohodka.

IV. Za zavarovanje posojila so
prosilec po odobritvi posojila dol-
ni predložiti še: 1. Administrativ-
no preprovo na osebne dohodke,
2. Potrdilo o vinkulaciji zavarov-
valne police za gradbeni objekti v
korist Sklada.

V. Prednost pri dodelitvi po-
sojil imajo prosilci, ki nudijo: 1.
Po vselitvi v lastno hišo prosto
stanovanje, 2. večjo stopnjo do-
vršitve objekta, 3. manjši rok od-
plačila in višjo obrestno mero, 4.
boljše pogoje zavarovanja posoi-
jila.

VI. Ponudbe za posojilo po tem
natečaju je treba vložiti najpozne-
je do 15. avgusta 1964 v enem iz-
vodu, v zapečateni kuverti z vse-
mi prilogi pri Komunalni ban-
ki, eksposituri v Crnomlju s
oznako »Natečaj za posojila«.

VII. O izidu natečaja bodo vsi
prosileci pisмено obveščeni.

VIII. Informacije in pojasnila
lahko dobe ponudniki pri Skladu
za zidanje stanovanjskih hiš ob-
čine Črnomelj.

IX. Prošnje, vložene pred obja-
vo tega natečaja so neveljavne
ter jih na natečaju ne bomo ob-
ravnavali.

X. Vse interesente za posojila,
ki ne izpolnjujejo pogojev po tem
natečaju, bomo obravnavali po
IV natečaju, ki bo objavljen naj-
pозneje v I. tromesečju 1965.

Številka: KS-72/64
Datum: 18. 7. 1964.

Upravni odbor Sklada za zi-
danje stanovanjskih hiš občine
Crnomelj

Razpis štipendij TŠK Mirna